

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

EVALUARE **CRITERIALĂ PRIN DESCRIPTORI**
ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL PRIMAR

Ghid metodologic

CLASA 1

2015

Lucrarea a fost aprobată prin ordinul **Ministerului Educației al Republicii Moldova** nr. 862 din 7 septembrie 2015

Lucrarea a fost aprobată în ședința din 26 august 2015 a Consiliului Național de Curriculum,
Ministerul Educației al Republicii Moldova

Lucrarea a fost aprobată în ședința din 20 martie 2015 a Consiliului Științifico-Didactic al IȘE

Coordonatori **științifici**:

- **Lilia POGOLȘA**, dr. hab., conf.univ., IȘE
- Mariana MARIN, dr. conf. univ., IȘE

Autori:

- Mariana MARIN, dr. conf. univ., IȘE
- Valentina GAICIUC, consultant superior, ME
- Angela POPOVICI, dr. ped., consultant, ME
- Ion ACHIRI, dr. conf. univ., IȘE
- Daniela STATE, învățătoare, grad didactic I, Liceul Columna, master în științe ale educației
- Rodica AGAFIAN, specialist principal, DE Orhei

Recenzenți:

- Viorica **ANDRIȚCHI**, dr. hab., conf.univ., IȘE
- Valentina PASCARI, dr., conf.univ., IȘE
- Silvia **GOLUBIȚCHI**, dr. conf.univ., US Tiraspol
- Lora CIOBANU, dr. conf.univ., șef catedră Științe ale educației, US Bălți
- Nina MÎNDRU, învățătoare, grad didactic superior, Gimnaziul *Mihai Eminescu*, or. Orhei
- Stela BALTAG, învățătoare, grad didactic superior, master în științe ale educației *LT I. Creangă*, mun. Chișinău
- Viorica **MĂȚILĂ-PARFENI**, învățătoare, grad didactic superior, LT M. Eminescu, mun. Bălți

Experimentul a fost realizat și monitorizat de cadre didactice din republică:

- Berezovskaia Elena, Constantinov Cornelia, Liceul Teoretic *A.Vartic*, Ialoveni; Bujag Adriana, Sîrbu Lilia, Liceul Teoretic *Orizont*, **Chișinău**; Cojușneanu Ana, Popescu Violeta, Rusnac Stela, Spătaru Svetlana, LTPA *N. Sulac*, **Chișinău**; Derenco Maria, Gimnaziul Podgoreni, Orhei; Gîrlea Carolina, Liceul Teoretic *V. Vasilache*, **Chișinău**; Miron Svetlana, LLMTI *Socrate*, **Chișinău**; Sologub Lilia, Liceul Teoretic *G. Călinescu*, **Chișinău**.
- **Programul educațional** *Pas cu pas*: Valentina Arion, Gimnaziul *I. Vodă*, s. **Hagimus, Căușeni**; Cerlat Natalia, Chetrușca Iulia, Rusu Svetlana, Guzun Margareta, **Școala primară Dubăsarii Vechi Criuleni**.

La discutarea ghidului au participat: Pogolșa Lilia, directorul IȘE, dr.hab., conf.univ.; Gaiciuc Valentina, ME; Popa Elena, învățătoare, grad didactic superior, Liceul Teoretic *I. Creangă*, mun. Chișinău; Baltag Stela, învățătoare, grad didactic superior, Liceul Teoretic *I. Creangă*, mun. Chișinău; Dragalina Svetlana, învățătoare, grad didactic superior, Liceul Teoretic *Orizont*, mun. Chișinău; Mățilă-Parfeni Viorica, învățătoare, grad didactic superior, LT M. Eminescu, mun. Bălți; Mîndru Nina, învățătoare, grad didactic superior, Gimnaziul M. Eminescu, Orhei; Agafian Rodica, specialist principal, DE Orhei; Nița Galina, specialist principal, DE Ialoveni; Braghiș Maria, specialist principal, DGETS Chișinău; Dascăl Liviu, directorul LT Waldorf, Chișinău; Lungu Valentina, directorul Școala primară-grădiniță, nr.152, Chișinău; Șargu Corina, învățătoare, grad didactic superior, Școala primară-grădiniță, nr.152, Chișinău; Ciobanu Nina, învățătoare, grad didactic superior, Școala primară-grădiniță, nr.152, Chișinău; Stratulat Maria, Școala primară-grădiniță, nr.152, Chișinău; Achiri Ion, dr. conf.univ., IȘE; Nastas Svetlana, șefa sectorului Calitatea în educație, dr. IȘE; Marin Mariana, șefa sectorului Limbă și comunicare, dr.conf.univ. IȘE; Stratan Victoria, drd., lector superior, Catedra Educație Preșcolară și Învățămînt Primar, IȘE; Rusuleac Tatiana, UPS I. Creangă., dr. conf.univ.; Lahtina Iia, învățătoare, grad didactic superior, LT T. Maiorescu, or. Chișinău.

Prezentul ghid a fost pilotat în cadrul stagiilor de formare continuă în perioada 1 iunie 2015-15 august 2015, la Institutul de Științe ale Educației, pe un eșantion de circa de 1500 de învățători, manageri, specialiști din cadrul DGETS.

ARGUMENT

Școala primară astăzi încearcă să-și schimbe calitativ accentele. Școlariții mici îi sunt deseori asociate cel puțin două caracteristici: unele ce țin de amplul proces al adaptării școlare, iar altele privitoare la activitatea de învățare, care la această vîrstă devine prioritară. Elevul este pus în fața unor multiple solicitări mai ales de ordin intelectual care vor contribui semnificativ la formarea și dezvoltarea unor deprinderi, capacități și strategii de învățare, ce vor fi supuse ulterior evaluării. Prin urmare, responsabilitatea prioritară a cadrelor didactice cu privire la achizițiile fundamentale constă în stimularea optimă a proceselor psihice implicate în procesul de învățare și în motivarea elevului astfel încît rezultatele obținute în urma evaluării să răspundă standardelor de eficiență a învățării, iar pentru clasa I, cu standardele curriculare proiectate.

Prezenta lucrare aduce în discuție și propune recomandări ce se întemeiază pe Codul educației și reprezintă un prim document realizat în conformitate cu reformele actuale. Pentru învățămîntul primar ghidul dedicat evaluării criteriale prin descriptori constituie un element de noutate și va servi ca reper pentru cadrele didactice care vor asigura o evaluare calitativă.

Evaluarea, fiind o componentă fundamentală a procesului educativ, a constituit și continuă să fie obiectul unei preocupări atente din partea multor pedagogi teoreticieni și practicieni, care vizează nu numai activitate evaluativă propriu-zisă, ci și alte componente ale practicii pedagogice cu care se află în strînsă legătură.

Studiile întreprinse evidențiază necesitatea adecvării acțiunilor de evaluare la schimbările de accent survenite în ultimele decenii în domeniul învățămîntului, care impun reconceptualizarea și regîndirea strategiilor evaluative.

Schimbarea care se produce nu este întîmplătoare, întrucît tot mai intens și pe bună dreptate, se vorbește despre suprasolicitarea școlară a elevilor din învățămîntul primar. Micii școlari acuză dureri de cap, apatie, dezinteres față de învățare, la general și față de școală, în special. Cele mai multe efecte negative sunt produse de către evaluare în contextul în care acțiunile de evaluare didactică dețin în școală o pondere însemnată, aproximativ 40% din munca profesorului (Ion Radu, 1995) ceea ce generează însemnate presiuni psihologice asupra elevului.

Tradiționala întrebare ***Ce notă ai luat?*** poate și trebuie fi înlocuită cu alte întrebări ce țin de domeniul reflexiv al învățării. Prezentăm cîteva exemple. *Povestește ce nou ai învățat. Unde ți-a fost mai dificil? Ce ai învățat de la colegi? Ai cerut ajutor de la învățător? Dar de la colegi? Cînd anume? Pe cine ai ajutat să învețe mai ușor? Cu cine ai vrea să colaborezi cel mai mult? Cu cine crezi că nu vei putea colabora? De ce oare? Cînd te-ai simțit trist? În ce moment te-ai simțit azi fericit? Ce ai mai vrea să afli la școală? Cu cine dintre colegi ai fi putut să colaborezi, să comunici mai bine?*

Diferența majoră care se așteaptă se referă la eliminarea principiului comparativ al evaluării. Recomandarea de bază se referă la anularea comparării rezultatelor între elevi. Anularea notelor, anulează de fapt ierarhizările și pune accent pe dezvoltarea spiritului de echipă, asigură eficiența

învățării. Elevul mic percepe nota drept o apreciere a personalității sale, nu a cunoștințelor sau priceperilor sale.

De asemenea în demersul implementării evaluării calitative se solicită respectarea principiului confidențialității. Elevului și părintelui li se vor asigura recomandări cu caracter personal, astfel încât să se producă schimbările calitative într-o comunicare eficientă.

Evaluarea calitativă se va referi la motivarea accentuată a elevului pentru învățare. Nota va fi înlocuită cu descriptori de performanță, raportați la criteriile de evaluare anunțate anterior învățării.

Nota școlară este o modalitate de codare a nivelului performanței școlare sub formă cifrică, în conformitate cu reguli anterior precizate și constante în timp. Notarea presupune așadar căutarea la nivelul performanței școlare a unor caracteristici corespunzând unui model de referință ideal al respectivei performanțe, și utilizarea în acest sens a unei scale de măsură riguros construite respectiv scala de intervale, Specific scalei de intervale este faptul că originea scalei este una convențională, neexistând un punct 0 impus de natura fenomenului măsurat așa după cum și nivelul maxim al scalei respective este tot unul convențional. Aceasta înseamnă, în fapt, că nu putem afirma că un elev de nota 5 este de două ori mai slab decât un elev care are nota 10.

Calificativul, la fel ca și nota școlară, exprimă sub formă convențională nivelul de congruență dintre performanța școlară și standardele docimologice, cu deosebirea că în acest caz modalitatea de codare nu este una cifrică, ci una bazată pe formulări lingvistice de genul „foarte bine”, „satisfăcător” etc. Precizare: în cazul semnificării prin acordarea de calificative evaluatorul recurge la o scală de măsură, care de această dată nu mai este una de intervale, ca în cazul notei, ci una ordinală.

Eliminarea notelor nu este înlocuită cu introducerea calificativelor. Importantele decizii evaluative se referă la descriptori de performanță.

În consens cu argumentele enumerate, lucrarea de față își propune:

- determinarea reperelor conceptuale de evaluare criterială prin descriptori;
- analiza prevederilor normative referitoare la evaluarea criterială prin descriptori în documentele de politică educațională în Republica Moldova;
- elaborarea descriptorilor generali de evaluare criterială;
- corelarea dintre curriculumul școlar la clasa I și procesul de evaluare criterială prin descriptori;
- identificarea tehnologiilor de evaluare criterială prin descriptori în învățământul primar;
- realizarea tabelor de performanță școlară în conformitate cu descriptorii de performanță individuali ai elevului, care să asigure încheierea situației școlare;
- elaborarea recomandărilor practice din perspectiva realizării eficiente a evaluării criteriale prin descriptori la clasa I și a deontologiei profesionale în procesul evaluativ.

Valoarea practică a cercetării constă în elaborarea și implementarea metodologiei realizării evaluării criteriale prin descriptori în procesul educațional la clasa 1.

I. EVALUAREA ÎN EDUCAȚIE: ASPECTE LEGISLATIVE ȘI NORMATIVE

1.1. Prevederile Codului Educației al Republicii Moldova privind evaluarea rezultatelor școlare

Ghidul metodologic cu privire la evaluarea criterială prin descriptori este elaborat în temeiul Codului educației și reprezintă un prim document realizat în conformitate cu reformele în educație.

Articolul 3. Noțiuni principale.

În sensul prezentului cod, următoarele noțiuni principale semnifică:

descriptori – criterii calitative de evaluare care descriu modul de manifestare a competențelor elevului și permit determinarea gradului de realizare a acestora (minim, mediu, maxim). În conformitate cu nivelul atins, descriptorii permit acordarea de calificative (suficient, bine, foarte bine);

Articolul 16. Evaluarea și scara de notare. (5) În învățământul primar, evaluarea rezultatelor învățării este criterială și se efectuează prin descriptori.

Articolul 152. Prezentul cod intră în vigoare în 30 de zile de la publicare, cu excepția: d) art. 16 alin. (5), în partea ce ține de evaluarea rezultatelor învățării prin descriptori, care se pune în aplicare din anul 2015, începând cu clasa I;

Prezentul ghid metodologic stabilește modul de organizare și realizare a procesului de evaluare criterială prin descriptori în clasele primare la clasele 1-4 și este obligatorie pentru aplicare din 1 septembrie 2015.

În sensul prezentului ghid, **evaluarea criterială** prin descriptori în clasele primare se **definește drept un proces dinamic, holistic, continuu și complex de determinare a particularităților individuale ale copilului pe discipline școlare.**

1.2. Curriculumul școlar și proiectarea evaluării rezultatelor școlare

Evaluarea școlară trebuie privită ca parte integrantă a curriculumului, care produce efecte asupra elevilor, asupra învățătorilor și a altor agenți educaționali, asupra factorilor de decizie responsabilizați în cadrul procesului de învățământ și nu ca o activitate juxtapusă predării și învățării.

Pe baza unui curriculum centrat pe competențe, care să răspundă cerințelor actuale ale vieții sociale și profesionale, în care demersul didactic este orientat pe achizițiile concrete ale elevilor, evaluarea în învățământul primar necesită implementarea unor instrumente care să fie capabile să pună în evidență rezultatele elevilor în termeni de competențe.

Proiectarea curriculară centrată pe competențe asigură un cadru optim pentru ca evaluarea să se facă în situații cât mai autentice (reale) și **nivelul competenței** se poate stabili pe baza unor indicatori de performanță, organizați în jurul unor criterii clare și transparente. Acest nou sistem de evaluare permite operaționalizarea principiului egalității de cerințe.

Evaluarea asigură realizarea conexiunii inverse la nivelul structurii acțiunii didactice, în vederea autoreglării acesteia. Circulația informației obținute pe baza aplicării metodelor de evaluare specifice, dinspre elevi către profesori, reprezintă o modalitate de feed-back, deoarece în baza acestei informații se iau deciziile necesare pentru optimizarea procesului de învățământ,

a activităților de predare - învățare. Pentru o valorificare optimă a efectului de către învățător, decizia trebuie să se finalizeze cu rapiditate, prin intermediul evaluării curente.

Astfel, evaluarea este implicată continuu în activitatea de predare și de învățare și facilitează succesul formării elevului. Evaluarea are rol de gestionare didactică a învățării, de ameliorare a predării – învățării.

Curriculumul pune în evidență în primul rând procesul și apoi produsul de învățare, astfel accentul trebuie să fie pe evaluarea formativă și continuă, acordându-i-se o atenție mai sporită. Un proces didactic, centrat pe elev, va crea contextul educațional care să valorifice potențialul individual al elevului și potențialul clasei de elevi în scopul realizării autoevaluării și evaluării reciproce. O astfel de abordare formează poziția activă a persoanei, sporește gradul de implicare și responsabilitate, este un mecanism eficient de învățare a „ști să faci”, a „ști să fii” și a „ști să trăiești alături/ împreună cu alții”.

Obiectul de referință al evaluării sunt finalitățile procesului educațional, exprimate în competențe, iar mecanismul de evaluare sunt standardele de eficiență a învățării. Din perspectiva evaluării, standardele de eficiență a învățării reprezintă interfața dintre curriculum și evaluare, vizînd nivelul atins de elevi în structurarea competențelor.

Evaluarea produce efecte asupra elevilor, asupra profesorilor și altor agenți educaționali, asupra factorilor de decizie responsabili de calitatea procesului de învățămînt.

Diversitatea funcțiilor evaluării și a valențelor sale formative este asigurată prin diversitatea metodelor și tehnicilor de evaluare.

Funcțiile evaluării pot fi descrise și în raport de implicațiile pe care le au acestea în activitatea profesorului și elevilor.

Redăm în tabelul de mai jos o sinteză a acestor funcții:

Funcțiile evaluării	Pentru profesor	Pentru elev
Constatativă	Indicator de bază al gradului de optimizare a predării și în sprijinirea învățării	Aprecierea nivelului de pregătire și raportarea rezultatelor la cerințele profesorului
Diagnostică	Evidențierea și interpretarea lacunelor existente în pregătirea elevilor, identificarea cauzelor	Interpretarea rezultatelor în termenii capacităților proprii și optimizarea autoevaluării
Prognostică	Anticiparea progresiei elevilor; reconsiderarea strategiilor didactice	Evaluarea șanselor și optimizarea stilului de muncă, dozarea efortului
Motivațională	Organizarea în funcție de performanțele elevilor	Stimularea sau diminuarea efortului în funcție de dinamica rezultatelor
Decizională	Suport pentru plasarea elevilor în ierarhia clasei sau în raport cu standardele docimologice	
Informațională	Mijloc de informare a elevilor, părinților și a societății cu privire la randamentul școlar realizat.	

Trăsăturile noii paradigme a evaluării:

accentul evaluării cade pe evaluarea formativă care evaluează elevii în acțiune, în cadrul procesului de învățare;

este contextualizată, bazată pe legătura dintre experiențele concrete de viață și ceea ce se învață; angajează elevii în situații reale de viață;

măsoară performanța actuală, oferă date calitative;

este interactivă, angajează elevii în înțelegerea evaluării;

este holistă, dar acceptă și modelul analitic (întregul este mai important decât partea);

îl ajută pe elev să învețe, făcându-l conștient de ceea ce se întâmplă: ce învață? cum învață? de ce reușește să învețe?

permite elevului să-și remedieze erorile și lacunele imediat după apariția lor și înainte de declanșarea unui proces cumulativ;

oferă un feed-back rapid, reglînd din mers procesul;

este orientată spre ajutorul pedagogic imediat;

oferă posibilitatea tratării diferențiate;

dezvoltă capacitatea de autoevaluare la elevi;

reduce timpul destinat actelor evaluative ample, sporindu-l pe cel destinat învățării;

sesizează punctele critice în învățare pentru a media și a remedia;

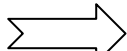
instrumentele evaluării formative permit învățătorului să stimuleze sau să dezvolte la elev procesele cognitive.

II. EVALUAREA CRITERIALĂ PRIN DESCRIPTORI: CADRU CONCEPTUAL

2.1. Conceptul de *evaluare criterială prin descriptori*

Evaluarea criterială prin descriptori reprezintă un sistem de eficientizare permanentă și diferențiată a învățării, predării și evaluării prin inserția criteriilor și descriptorilor.

- *evaluare criterială* – evaluare a rezultatelor școlare, efectuată prin descriptori, care specifică nivelul performanțelor individuale ale elevului în raport cu competențele urmărite;¹
- *criteriile de evaluare* sunt seturi de calități importante care se regăsesc în produsele învățării și care trebuie să se prezinte ca un sistem; „*criteriu = calitate a procesului și produsului învățării de către elev*”
- *descriptori* – criterii calitative de evaluare care descriu modul de manifestare a competențelor elevului și permit determinarea gradului de realizare a acestora (minim, mediu, maxim). În conformitate cu nivelul atins, descriptorii permit acordarea de calificative (suficient, bine, foarte bine);²

În evoluția conceptului de evaluare identificăm trei categorii de definiții³

- *Evaluarea criterială prin descriptori trebuie concepută ca* apreciere, ca emiteri de **judecăți de valoare** despre ceea ce a învățat și cum a învățat elevul, pe baza unor criterii precise, bine stabilite anterior și raportate la descriptorii de performanță individuali.

ECD reprezintă lista de comentarii descriptive a performanțelor bazată pe *analiză, sinteză, propuneri, încurajări, feed-back-uri*.

Descriptorul de performanță concretizat în forma unei scale de apreciere are avantajul practic de a argumenta judecata de valori, întemeind-o în mod sistematic. Acest lucru pare a fi extrem de util în evaluarea curentă, internă, realizată de către cadrul didactic la clasă, chiar în condițiile în care necesarul de timp acordat întregului proces de apreciere este relativ important.

- **Definițiile „vechi” ale evaluării**
puneau semnul egalității între evaluare și măsurare a rezultatelor elevilor. (Evaluare = măsurare; E = M);
- **Definițiile PPO** (*Pedagogiei prin obiective*), interpretează evaluarea în raport de obiectivele educaționale (evaluare = congruența cu obiectivele educaționale);
- **Definițiile „noi”, actuale, moderne, care concep evaluarea ca** apreciere, ca emiteri de **judecăți de valoare** despre ceea ce a învățat și cum a învățat elevul, pe baza unor criterii precise, bine stabilite anterior (Evaluare = emiteri de judecări de valoare).

¹ Codul educației

² Codul educației

³ Ch. Hadji., pag. 30; Stefflebeam, 1980, pag. 17; C. Cucuș., pag. 365, apud Potolea D., Manolescu M. Teoria și practica evaluării educaționale. București, 2005, pag.5

2.2. **Principiile și obiectivele evaluării** criteriale prin descriptori

Obiectul evaluării îl constituie:

- rezultatele individuale ale elevului la disciplinele școlare subscrise descriptorilor de performanță;
- nivelul de dezvoltare personală a elevului.

Obiectul evaluării (*Ce evaluăm?*), în contextul autenticității, integralității și incluziunii, este *competența*, finalitate a procesului educațional, care ia locul obiectivelor, fiind palpabilă prin evaluarea *procesului/produsului*. Nu evaluăm competența, dar „urme” vizibile ale acestora [Meyer], adică produsele prin care se ajunge la rezultatele elevilor.

Produsul este rezultatul operațiunii efectuate de individ și este compus din două elemente „dimensiuni”: *conținutul* – element asupra căruia se va efectua operațiunea; *operațiunea* – activitate intelectuală produsă de individ care se aplică obiectului. [Minder]

Procesul de evaluare este, în toate cazurile, subordonat interesului superior al copilului și se realizează în baza următoarelor principii:

Principiul centrării pe personalitatea celui evaluat (educat), pe caracteristicile sale individuale și de vîrstă:

- Evaluatorii adaptează procesul de evaluare la varietatea contextelor în care se desfășoară.
- Evaluarea trebuie să fie accesibilă tuturor participanților.
- Învățarea este activitatea comună a învățătorului și elevului direcționată spre autorealizarea elevului și dezvoltarea calităților lui personale în procesul studierii oricărei discipline de studiu.
- Oferă elevilor mai multă autonomie și control asupra alegerii subiectelor de studiu, a metodelor și a ritmului de învățare.
- Elevul urmează a fi implicat în luarea deciziei vizavi de ce, cum și cînd va învăța.
- Asigurarea și susținerea proceselor de autocunoaștere, autoedificare și autorealizare și autoevaluare a personalității copilului, dezvoltînd individualitatea lui irepetabilă.
- Se ia considerare dezvoltarea psihosomatică a copilului, se ține cont de temperamentul, caracterul lui și se implică în activitatea de evaluare prin acțiuni de autoevaluare.
- Cadrul didactic nu se limitează la înregistrarea succesului/ insuccesului elevului, ci îi acordă ajutor pedagogic imediat, dacă e cazul individualizat și diferențiat, iar elevul se implică efectiv în reglarea pedagogică a propriei instruirii.
- Obiectivele, conținuturile, strategiile și metodologiile de evaluare vor fi flexibile, în funcție de caracteristicile subiecților evaluați și a situațiilor de evaluare, dar nu vor contrazice obiectivele și conținuturile educaționale.
- Informația despre obiectul evaluării va fi pertinentă, putînd a fi căpătată prin utilizarea diverselor baze de evaluare, prin depășirea stereotipurilor, eliminarea clișeelelor la formularea rezultatelor evaluării.

Principiul motivării pentru învățare:

- Elevii nu învață ca să fie evaluați, dar sunt evaluați ca să învețe.
- Evaluarea nu este stresantă pentru elevi, dar oferă prilejul unei bucurii de a demonstra că învățarea a fost calitativă.
- Evaluarea solicită o activitate creativă.
- Prin evaluare nu se solicită criterii de apreciere rigidă.
- Pentru o motivare eficientă, evaluarea nu necesită restricții regulamentare dure.

Principiul participării la procesul evaluării (copil/părinte/reprezentant legal al copilului):

- Evaluarea reprezintă un demers interactiv.
- Acțiunile evaluative se vor face cu știrea sau chiar la cererea celor evaluați sau a reprezentanților (tutorilor) acestora, rezultatele evaluărilor aducându-se la cunoștința celor interesați, operativ și în forma corespunzătoare.
- Elevii cunosc criteriile urmărite în demersul de evaluare sau chiar contribuie la stabilirea lor, reușind astfel să le interiorizeze foarte bine.

Principiul relevanței și eficienței:

- Evaluarea include obligativ aspectul practic, contextualizat.
- Dovezile de evaluare sunt colectate ca rezultat succesiv al unor sarcini relevante.
- Dezvoltăm convingerea elevilor asupra modalității în care subiectul predat concordă cu scopurile personale ale elevilor.
- Oferim elevilor oportunitatea de a-și valorifica experiențele anterioare.
- Accentuăm familiaritatea subiectului prin relaționarea acestuia cu experiențele anterioare ale elevilor.
- Aplicabilitate practică și socială.
- Sinonimele relevanței sunt: aplicabilitate, conexiune, relevanță, materialitate;
- Antonime: inaplicabil, irelevant, departe de problema în cauză etc.

Principiul confidențialității:

- Rezultatele evaluării sunt comunicate copilului și părintelui fără a discuta public succesul copilului. Măsurile de ameliorare și îmbunătățire vor constitui obiectul discuțiilor de tip tete a tete fără a clasa elevul în fața colectivului. Nu se fac comparații și nu se discută cu alți părinți ai altor copii rezultatele clasei în general și nici în particular.

Principiul succesului:

- Eșecul nu este prevăzut.
- Cadrul didactic asigură condițiile pentru ameliorare, recuperare și îmbunătățire pînă la înregistrarea succesului.
- Orientarea evaluării rezultatelor școlare la schimbarea în pozitiv a educatului/evaluatului, la formarea/dezvoltarea lui în ritm propriu; centrarea acțiunilor de evaluare pe rezultatele pozitive și nesancționarea celor negative
- Învățătorul nu solicită criterii de apreciere rigidă.
- Evaluarea nu este stresantă pentru elevi.
- Face ca persoana să aibă încredere în forțele proprii.
- Actul evaluativ nu se reduce la colectarea unor informații și formularea unor judecăți, ci la luarea unor decizii privind adaptarea strategiilor educative la particularitățile individuale și de vîrstă ale elevilor și la demersurile educative sociale etc.

Principiul transparenței:

- Acțiunile evaluative se vor face cu știrea sau chiar la cererea celor evaluați sau a reprezentanților (tutorilor) acestora, rezultatele evaluărilor aducându-se la cunoștința celor interesați, operativ și în forma corespunzătoare.

Principiul priorității autoevaluării:

- În procesul evaluării criteriale învățătorul va crea sarcini de autoevaluative și va oferi posibilitatea copiilor de a aprecia produsul muncii lor în raport cu criteriile de evaluare.

- Înaintea evaluării de către învățător se stimulează elevul pentru autoevaluare.
- Autoevaluarea este prioritară evaluării de către învățător sau colegi.
- Se încurajează autonomia în învățare și evaluare.

Principiul flexibilității în alegerea instrumentelor de evaluare:

- Învățătorul va alege instrumentele de evaluare la dorință, însă acestea vor fi cât mai potrivite contextului evaluat.

Principiul corelării evaluării formative cu cea sumativă:

- Pe parcursul unității de învățare învățătorul/învățătoarea va opera cu evaluări formative curente în timpul lecțiilor, dar și pe etape, de tip cumulativ care vor fi corelate cu evaluarea sumativă. Corelarea se realizează prin stabilirea acelorași obiective, sarcini, itemi.
- În procesul evaluării formative se vor asigura condiții de îmbunătățire, ameliorare și recuperare.
- În acest mod se va asigura succesul evaluării sumative.
- În urma evaluării sumative la fel se vor opera cu acțiuni de corecție.

Principiul integranței procesului educațional de predare-învățare-evaluare:

- Modelul interactiv al procesului educațional accentuează corelația și interacțiunea reciprocă dintre predare – învățare - evaluare, pentru a evita centrarea exagerată numai pe predare.
- La finele procesului de instruire responsabil de succes este deopotrivă învățătorul și elevul.
- Evaluarea nu este un element aparte al procesului educațional. Ea nu se situează la sfârșitul procesului.
- Evaluarea condiționează predarea, rezultatele pe proces condiționând imediat alegerea corectă a metodelor de predare.
- Evaluarea contribuie la învățare prin procedee de autoevaluare, ea este componentă a predării.
- Se folosesc metode de evaluare pentru învățare.

În procesul de evaluare criterială prin descriptori se realizează următoarele obiective:

2.3. Caracteristicile **evaluării** criteriale prin descriptori (**evaluării formative**)⁴

Stimulatoare. Stimulează și încurajează în același timp. Centrată pe interesul superior al copilului. Oferă posibilitatea tratării diferențiate.

Centrată pe judecăți de evaluare. Îl ajută pe elev să învețe, făcându-l conștient de ceea ce se întâmplă: ce învață? cum învață? de ce reușește să învețe? Dezvoltă capacitatea de autoevaluare la elevi; sesizează punctele critice în învățare; permite elevului să-și remedieze erorile și lacunele imediat după apariția lor și înainte de declanșarea unui proces cumulativ.

Feed-back formativ. Oferă un feed-back rapid, reglînd din mers procesul. Îl ajută pe elev să învețe și pe profesor să predea. Evaluarea este ipostaza procesului educațional, care oferă conexiunea inversă (răspunsul) internă și externă pentru activitatea de predare, realizată de către învățător și activitatea de învățare, realizată de elev și face posibilă interacțiunea eforturilor ambilor actanți. Evaluarea este un mecanism de autoreglare a activității didactice și este o sursă de informare pentru învățător și elev și un temei de a lua decizii pentru îmbunătățirea procesului educațional. Are rol de gestionare didactică a învățării, de ameliorare a predării – învățării. Este un proces ce susține activitatea realizată de către învățător și elev, prin oferirea de feed-back, cu referire la calitatea efortului întreprins.

Autentică. Angajează elevii în situații reale de viață; evaluează elevii în acțiune, în cadrul procesului de învățare; este contextualizată, bazată pe legătura dintre experiențele concrete de viață și ceea ce se învață.

Colaborativă. Este holistă, dar acceptă și modelul analitic (întregul este mai important decît partea); este interactivă, angajează elevii în înțelegerea evaluării; este orientată spre ajutorul pedagogic imediat.

Dezvoltativă. Prezența evaluării în toate etapele procesului educațional este asigurată prin realizarea tuturor tipurilor: inițială, continuă/ permanentă, finală. Buna funcționare și eficiența procesului educațional este susținută de evaluarea diagnostică, formativă și sumativă. Măsoară performanța actuală, oferă date calitative; reduce timpul destinat actelor evaluative ample, sporindu-l pe cel destinat învățării; instrumentele evaluării formative permit învățătorului să stimuleze sau să dezvolte la elev procesele cognitive.

Transparentă. Criteriile de evaluare trebuie să fie anunțate anterior și constituie un model de învățare autoreglată. Descriptorii de performanță stabiliți de cadrul didactic în urma fiecărei evaluări trebuie să fie comunicat elevului și părinților pe proces.

Unitară. Evaluarea trebuie să urmărească și să opereze cu aceleași obiective, criterii, metodologii pentru toți copiii.

Multimodală. Are valențe explicative, diagnostice și prognostice /predictive.

⁴Mușata Bocoș acordă importanță acestor concepte și le asociază cu competența (Bocoș, M. coord. 2004. *Evaluarea în învățământul primar. Aplicații practice*. Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință). Cardinet, în 1993, pune semnul egalității între aceasta (evaluarea criterială) și evaluarea prin obiective, având rolul de a oferi informații funcționale care să permită elevilor să se situeze în raport cu atingerea obiectivelor și oferind situații de ameliorare. Cardinet, J. (1986 a) *Pour apprécier le travail des élèves*. Bruxelles, De Boeck. P. 33 – 34.

2.4. Etapele procesului de **evaluare criterială** prin descriptori

În abordarea conceptului de evaluare criterială prin descriptori, cadrul didactic va urmări etapele de mai jos:⁵

<ul style="list-style-type: none"> • selectează din curriculum finalitățile (competențe/subcompetențe) ce urmează a fi formate la o unitate de învățare/modul; • proiectează rezultatul/produsul școlar⁶ care se va evalua în cadrul unei unități de învățare / modul, previzionând nivelurile de performanță posibil de atins, exprimate în criterii de evaluare; • proiectează rezultatul/produsul școlar de evaluat în cadrul unei lecții, pe baza obiectivelor formulate, exprimate în criterii de evaluare; • formulează împreună cu elevii criterii de evaluare, explicit, peotriva înțelegerii elevilor. • anunță criteriile de evaluare a produsului și descriptorii de performanță; 	<p>Exemplu</p> <p>2.8. Recitarea poeziilor propuse și a celor alese la dorință.</p> <p>Exemplu</p> <p>Să recite o poezie propusă sau la dorință.</p> <p>Exemplu</p> <p>Poezia recitată</p> <p>Exemplu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoașterea titlului și autorului poeziei. 2. Reproducerea tuturor versurilor 3. Rostirea clară și corectă a cuvintelor. 4. Expresivitatea potrivită. <p>Exemplu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cunosc titlul și autorul poeziei. 2. Recit toate versurile. 3. Rostesc corect și clar fiecare cuvânt din poezie. 4. Recit expresiv, potrivit sensului sau mesajului poeziei.
<ul style="list-style-type: none"> • utilizează metode și tehnici de învățare-evaluare centrate pe interactivitate, pe 	<p>Exemplu</p> <p>Fișa de a învăța să înveți: Secretul memorării.</p>

Rezultatul/produsul școlar se va referi la cunoștințe și capacități. În sens integrat capacitatea vizează priceperea și deprinderea de a utiliza cunoștințele în situații noi..

⁵ I. „lecție de formare a capacităților de dobândire a cunoștințelor” (vizează prioritar formarea capacităților de dobândire a cunoștințelor); II. „lecție de formare a capacităților de înțelegere a cunoștințelor” (vizează prioritar formarea capacităților de înțelegere a cunoștințelor dobândite anterior); III. „lecție de formare a capacităților de aplicare a cunoștințelor” (vizează prioritar formarea capacităților de aplicare a cunoștințelor dobândite și înțelese anterior); IV. „lecție de formare a capacităților de analiză-sinteză a cunoștințelor” (vizează prioritar formarea capacităților de analiză-sinteză a cunoștințelor dobândite, înțelese și aplicate anterior); V. „lecție de formare a capacităților de evaluare a cunoștințelor” (vizează prioritar formarea capacităților de evaluare critică a cunoștințelor dobândite, înțelese, aplicate și interpretate analitico-sintetic anterior (S. Cristea, Dicționar de pedagogie, Chișinău – București: Grupul editorial Litera. Litera Internațional, 2000

<p>judecați de valoare și pe autoreglare a învățării.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Citesc cuvintele cu ochii deschiși de parcă aș fotografia. • Le citesc în gând, apoi în voce tare. • Le vrăjesc ca ele să se ascundă în mintea mea. • Închid ochii și încerc să le găsesc acolo unde le-am ascuns. • Deschid ochii și recit, apoi verific dacă este la fel și în carte. • Dacă am greșit continui pînă nu voi face nicio greșeală. <p>Pentru a învăța/a memora o poezie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunosc titlul și autorul poeziei • Nu ezit și nu uit niciun vers • Recit toate versurile • Dicția mea e clară: rostesc corect și clar fiecare cuvînt din poezie • Vorbesc fără efort • Potrivesc respirația. • În timpul recitării potrivesc ritmul (nici prea repede nici prea lent) <p>Grila de autoevaluare</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Am anunțat titlul și autorul poeziei. 2. Am recitat toate/unele/aproape toate versurile. 3. Am rostit corect și clar fiecare cuvînt din poezie/M-am străduit/Am încercat. 4. Am recitat toată poezia expresiv/ în unele momente nu am potrivit intonația/ am încercat să recit expresiv, în unele momente a fost mai dificil, pentru că nu am înțeles mesajul/ideea.
<ul style="list-style-type: none"> • va realiza tehnici de feedback pentru reglarea imediată / permanentă a învățării. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reușit s-a dovedi a fi... • Ți-aș recomanda... • Te felicit pentru ...

Raportarea descriptorilor **de performanță la calificative**

Fiecare elev împreună cu învățătorul va putea stabili descriptorii de performanță individuali.

Pentru învățământul primar, prioritari sunt descriptorii de performanță. Doar după descrierea comportamentului observabil se stabilește calificativul.⁷ Pentru clasa 1 nu se vor stabili calificative.

Descriptori generali pentru învățământul primar

<ul style="list-style-type: none">• Indicator de performanță competență aflată în curs de formare.• Descriptor de performanță: elevul recunoaște, cu oarecare dificultate, și cu unele erori, dovedește că înțelege parțial, execută instrucțiunile cu unele ezitări, cu greșeli/ ezitări care nu afectează “ceva important...”, sesizează, cu unele erori	Calificativ: suficient
<ul style="list-style-type: none">• Indicator de performanță competență care necesită antrenament pentru consolidare• Descriptor de performanță: elevul este dirijat parțial, după un criteriu dat de învățător, cu foarte mici ezitări, pe baza întrebărilor adresate de către învățător	Calificativ: bine
<ul style="list-style-type: none">• Indicator de performanță competență constituită stabil, capabilă de autodezvoltare• Descriptor de performanță: elevul realizează corect toate sarcinile fără greșeli, fără ezitări și cu maximă eficiență.	Calificativ: foarte bine

⁷Descriptorii de performanță sunt constituiți în funcție de nivelele: foarte bine, bine, suficient.

Pentru fiecare nivel în parte se descriu operaționalizat rezultatele observabile în comportamentul elevilor sau calitatea produsului realizat. Începând cu clasa a II-a se va aplica această metodologie de acordare și a calificativelor. Calificativele se vor înregistra în catalog din clasa a II-a, în funcție de rezultatele pe proces atestate în registrele de monitorizare a diverselor capacități. Media calificativelor se va face în funcție de dominantă calificativelor.

Cerințe pentru formularea criteriilor de evaluare:

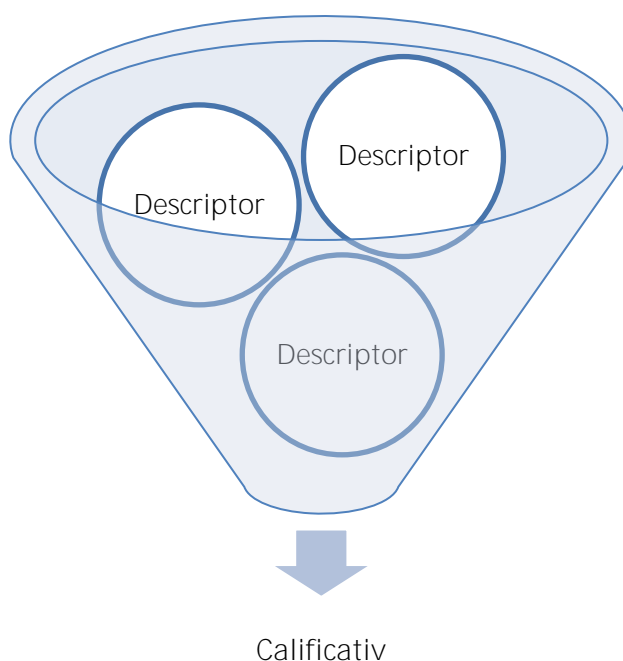
Criteriile de evaluare se vor referi la produsul evaluat sau rezultatele observabile în raport cu o anumită capacitate.

În linii mari, criteriile de evaluare trebuie să se conțină în curriculumul școlar. În acest fel, vom asigura polul obiectiv al evaluării rezultatelor școlare.

În perioada anului școlar, pe procesul de achiziție a experienței, criteriile de evaluare ale unuia și același produs pot fi reinterpretate în funcție de nivelul experienței elevului la tema dată. Sunt anunțate anticipat elevilor într-un limbaj accesibil, trebuie explicate, pot fi stabilite/negociate cu elevii. Se respectă particularitățile de vîrstă.

Este recomandabil a se formula 3-4 criterii de evaluare la un produs.

Criteriile de evaluare vor servi drept repere de învățare eficientă. Elevii vor beneficia de aceste criterii sub forma unor materiale didactice numite fișe de eficiență a învățării și/sau grile de autoevaluare.

Descriptori de performanță generali

Se recomandă de a avea portofolii de evaluare pentru elevi - drept dovadă de înregistrare a performanțelor școlare. Învățătorilor li se recomandă de a avea registre de evidență a capacităților / competențelor formate în procesul evaluării.

2.5. Funcțiile evaluării criteriale prin descriptori

- **Funcția de bază a evaluării criteriale** prin descriptori este cea de suport al învățării și își propune să intervină în procesul individual de reglare a rezultatelor prin și pentru succesul elevului
- **Funcții centrale:** verificare; decizie; reglare; autoreglare;
- **Funcții principale:** *constatare* (cunoaștere): ce este? cum este? *Diagnosticare* (explicare): cum se explică? din ce cauză? *Prognozare* (ameliorare): cum poate fi ameliorat? care va fi starea viitoare?
- **Funcții specifice:** *informare* a sistemului social asupra activității de învățămînt; *mediere* a relației dintre produsele sistemului școlar și nevoile societății; *asigurare a feed-back-ului* necesar funcționalității interne activității de învățămînt (reglarea).

2.6. Tipuri de evaluare abordate în **evaluări** criteriale prin descriptori

După modul de integrare a evaluării și prin raportare la actantul se disting câteva tipuri de evaluare criterială prin descriptori:

- evaluare *spontană fără instrumentare/ non-instrumentală (neinstrumentală)*: curentă, interactivă, în timpul lecției, bazată pe observare, chestionare, obținere de informații care permit să intervină eficient pe moment și să ofere elevului informații utile pentru sensibilizarea unui comportament ineficient în scopul îmbunătățirii procesului de învățare sau pentru a corecta o eroare.
- evaluare *formatoare de tip reflexiv*: autoevaluare, evaluare reciprocă creează elevilor condiții de autoevaluare a produsului sau comportamentului în raport cu o finalitate, pe baza criteriilor de evaluare; creează elevilor condiții de evaluare reciprocă care va fi ghidată de către învățător;
- evaluarea *formatoare pe bază de instrumente*.

2.7. Criterii de succes

În limbajul elevilor vom introduce noțiunea de criterii/condiții de succes .

CRITERII DE SUCCES LIMBA ROMÂNĂ, CLASA 1

Transcriere de text

- Criterii de succes
 - Am transcris textul.
 - Am aranjat textul în pagină.
 - Am scris cu acuratețe.

Citesc cu voce un text

- Criterii de succes
 - Citesc corect toate literele.
 - Citesc cursiv, fluent, fără pauze nejustificate.
 - Pronunț corect fiecare cuvânt.

Citesc cu voce un text la prima vedere

- Criterii de succes
 - Citesc corect toate literele.
 - Citesc cursiv, fluent, fără pauze nejustificate.
 - Pronunț corect fiecare cuvânt.

Alcătuiesc un dialog oral

- Criterii de succes
 - Respect tema propusă.
 - Utilizez formule de inițiere, de menținere și de încheiere a unui dialog.
 - Mă exprim clar și corect.

Povestesc un text

- Criterii de succes
 - Utilizez cuvinte din text.
 - Respect ordinea ideilor.
 - Expun clar fiecare gând.

Recit o poezie

- Criterii de succes
 - Cunosc titlul și autorul poeziei.

- Nu uit niciun vers.
- Rostesc corect și clar poezie.
- Recit expresiv.

Cînd lucrez în grup

- Criterii de succes
- Sînt responsabil (ă).
- Mă implic.
- Sînt calm (ă).
- Argumentez.
- Susțin ideile bune

CRITERII DE SUCCES MATEMATICA, CLASA 1

Rezolv problema

- Criterii de succes
- 1. Scriu schema
- 2. Aleg operația potrivită
- 3. Calculez exercițiul de rezolvare
- 4. Scriu răspunsul problemei

Aflu numerele necunoscute

- Criterii de succes
- 1. Identific numărul necunoscut
- 2. Determin operația prin care voi afla numărul necunoscut
- 3. Scriu exercițiul de rezolvare
- 4. Aflu numărul necunoscut

Numerele naturale

- Criterii de succes
- 1. Citesc numerele
- 2. Scriu numerele
- 3. Identific vecinii
- 4. Ordenez crescător
- 5. Ordenez descrescător
- 6. Compar numerele
- 7. Completez șirul numeric propus

Figuri geometrice

- Criterii de succes
- 1. Recunosc figura geometrică
- 2. Descriu figura
- 3. Caut obiecte ce au forma recunoscută
- 4. Desenez figura cu ajutorul instrumentelor

Alcătuiesc probleme

- Criterii de succes
- 1. Citesc exercițiu/schema/imaginea
- 2. Stabilesc acțiunile după operația propusă

3. Folosesc numerele propuse
4. Formulez enunțul problemei
5. Alcătuiesc întrebarea

CRITERII DE SUCCES LIMBA ROMÂNĂ, CLASA 1

Școala alolingvă

Pronunț clar modelele de vorbire

- Criterii de succes

1. Emit corect toate sunetele/grupurile de sunete.
2. Pronunț corect fiecare cuvânt.
3. Rostesc clar și expresiv modelele de vorbire.

Recit o poezie

- Criterii de succes

1. Recit toate versurile.
2. Rostesc corect și clar fiecare cuvânt din poezie.
3. Am o ținută potrivită.
4. Privesc colegii mei.
5. În situații potrivite adaug gest și mimică.

Reproduc un fragment din text

- Criterii de succes

1. Utilizez vocabularul nou.
2. Expun coerent și clar fiecare propoziție.
3. Respect indicațiile profesorului.

Alcătuiesc un dialog în baza reperelor/modelelor învățate

- Criterii de succes

1. Utilizez formule de inițiere, de menținere și de încheiere a unui dialog.
2. Formulez adecvat întrebări și pot răspunde la ele.
3. Ajut interlocutorul, în caz de necesitate.

Cînd lucrez în perechi

- Criterii de succes

1. Sînt responsabil (ă).
2. Sînt atent (ă).
3. Mă implic.

III. ORGANIZAREA PROCESULUI DE EVALUARE CRITERIALĂ PRIN DESCRIPTORI ÎN CLASA I. REFERENȚIALE POSIBILE

În continuare se prezintă modele de orientare pentru a elabora propriii descriptori. Învățătorul va ține cont de *Etapele procesului de evaluare criterială prin descriptori*.

3.1. **Limba și literatura română**

Pe parcursul clasei I, elevul este capabil	Criterii de evaluare	Descriptori de performanță
Să povestească fapte, întâmplări, evenimente, fragmente din povești, texte culese, auzite, citite	Utilizarea cuvintelor-cheie Respectarea temei propuse Expunere cursivă	Utilizează toate/ aproape toate/ unele cuvintele-cheie; Respectă integral tema propusă(fără nicio abatere/ cu mici abateri/ cu mai multe abateri) Expune coerent și clar/ cu mici ezitări / cu ezitări și incoerențe fiecare gând.
Să alcătuiască oral un dialog	Respectarea temei propuse	Respectă integral tema propusă, fără nicio abatere/ cu mici abateri/ cu mai multe abateri
	Exprimare coerentă și corectă	Reproduce și/sau acționează în conformitate cu un mesaj ascultat, cu promptitudine, precizie și corectitudine / cu precizie și corectitudine / aproape cu precizie și corectitudine
Să citească cu voce un scurt text cunoscut	Corectitudinea articulării literelor/cuvintelor	Pronunță corect/ cu unele imprecizii de pronunțare , /cu mai multe dificultăți cu dicție bună , cu un ritm adecvat fiecare cuvânt în timpul citirii textului
	Intonația, expresivitatea	Respectă / este ajutat să respecte /încearcă să respecte intonația cerută de semnele de punctuație și de mesajul textului.
	Fluență	Citește cu ușurință / cu mici incorectitudini de pronunție , / cu mai multe ezitări , un text cunoscut
Să recite o poezie propusă sau la dorință	Cunoașterea titlului și a autorului	Anunță titlul și autorul / Anunță sau titlul sau autorul.
	Memorarea propriu-zisă a textului	Recită toate / cu mici abateri/ cu mai multe abateri versurile
	Corectitudinea articulării cuvintelor	Pronunță corect și clar / cu dicție bună fiecare cuvânt din poezie
	Expresivitatea	Intonează diferit și adecvat unele versuri / intonează asemănător cu modelul propus/

		intonează monoton.
Să transcrie un text	Scrierea corectă a cuvintelor Lizibilitate Așezare în pagină	Scrie lizibil/ cu omisiuni mecanice/ cu mai multe omisiuni litere, silabe, cuvinte, propoziții Scrie cu acuratețe, respectă înclinația unică a cuvintelor; respectă mărimea unică a literelor. Ordonează corect textul scris, în pagină: titlul pe centru, respectă alineatele după ideile de bază.

Tabel *Volumul dictărilor ortografice de cuvinte*

Clasa	Semestrul I	Semestrul al II-lea
Clasa I	3- 4 cuvinte	5- 6 cuvinte

Tabel *Volumul dictărilor textuale*

Clasa	Semestrul I	Semestrul II
I	-	15-20 cuvinte

3.2. Matematica

Pe parcursul clasei I, elevul este capabil	Criterii de evaluare	Descriptori de performanță
Să efectueze fluent mental sau în scris calcule simple (ce presupun operații de adunare și scădere) cu numere naturale (limita 0-100, fără trecere peste ordin)	- Înțelegerea sarcinii date în exercițiu/item; - Corectitudinea citirii/scrierii operațiilor ; - Corectitudinea calculelor; - Corectitudinea scrierii răspunsului.	- Reproduce sarcina dată în exercițiu/ item întocmai/ necesitând unele precizări/ parțial sau cu ajutorul învățătorului ; - Citește/scrie corect/cu mici abateri/ parțial exercițiul de rezolvare; - Calculează și numește corect/cu mici ezitări/ ezitând sau cu unele imprecizii exercițiul; - Scrie corect/ parțial corect/greșit răspunsul.
Să aplice operațiile aritmetice învățate pentru a afla numerele necunoscute în exerciții	- Înțelegerea sarcinii date în exercițiu/item; - Corectitudinea stabilirii operației pentru aflarea	- Reproduce întocmai/necesitând unele precizări/parțial sarcina dată în exercițiu/ item; - Stabilește (numește/scrie) corect/cu mici incorectitudini sau mici eforturi/ parțial corect operația pentru aflarea numerelor

	<p>numerelor necunoscute;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Corectitudinea calculelor; - Corectitudinea scrierii răspunsului. 	<p>necunoscute;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Calculează și numește corect/cu mici ezități sau unele modificări ale numerelor/cu unele imprecizii sau ezități exercițiul; - Scrie corect/parțial corect sau greșit răspunsul.
<p>Să rezolve probleme simple (ce presupun operații de adunare și scădere)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Înțelegerea subiectului problemei/ itemului; - Adecvanța organizării schematice a problemei; - Corectitudinea alegerii operației aritmetice de rezolvare; - Corectitudinea exercițiului de rezolvare a problemei; - Corectitudinea calculelor; - Corectitudinea scrierii răspunsului. 	<ul style="list-style-type: none"> - Reproduce textul problemei/ itemului întocmai/selectiv/cu ajutorul învățătorului; - Alcătuieste/scrie corect/cu unele greșeli/cu greșeli schema problemei; - Alege corect/cu mici ezități/ghidat operația de rezolvare; - Numește/ scrie corect/ cu mici ezități sau mici incorectitudini/parțial corect sau cu unele incorectitudini exercițiul de rezolvare a problemei (numerele necorespunzătoare); - Efectuează calculele corect/ cu mici greșeli/cu unele greșeli sau ajutat; - Scrie corect/parțial corect sau greșit răspunsul.
<p>Să formuleze probleme pornind de la: imagine; enunț incomplet; schemă; numere; exercițiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Înțelegerea sarcinii/ subiectului itemului; - Corespunderea completărilor/formulărilor propuse cu sarcina dată; - Coerența completărilor/ formulărilor propuse. 	<ul style="list-style-type: none"> - Înțelege sarcina/ subiectul itemului cu ușurință/ezitând sau solicitând unele clarificări/solicitând ajutor; - Completează/formulează problema/sarcina dată cu promptitudine, precizie și corectitudine/ uneori incomplet sau cu unele ezități/ incomplet, cu unele imprecizii sau cu unele ezități; - Completează/ formulează textul problemei/ sarcinii propuse clar,corect și precis dar și cu rapiditate/ cu precizie și corectitudine, dar cu mici intervenții/cu unele greșeli sau ajutat.

3.3. Educație moral-spirituală

Pe parcursul clasei I, elevul este capabil	Criterii de evaluare	Descriptori de performanță
<p>Să identifice reguli elementare de comportament moral-spiritual din sursele biblice, artistice, folclorice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Diferențierea virtuților și viciilor umane (bine-rău; adevăr-minciună; hărnicie-lenevie); - Diferențierea eroilor pozitivi de cei negativi; - Identificarea calităților umane: bunătate, prietenie, iubire, iertare, hărnicie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Determină cu ușurință/ cu unele ezitări/ sub îndrumarea învățătorului virtuțile sau viciile umane desprinse din textele citite/ascultate/povestite sau imagini propuse; - Formulează independent și complet/ cu unele ezitări/ sub îndrumarea învățătorului morala textelor citite/ascultate/povestite; - Clasifică prompt, corect și rapid/ cu unele ezitări/ sub îndrumarea învățătorului personajele din textele citite/ascultate/povestite în categoria eroilor pozitivi sau negativi; - Răspunde complet, clar și cu precizie/ cu unele ezitări/ sub îndrumarea învățătorului la întrebări simple în baza imaginilor, textelor privind calitățile umane.
<p>Să evidențieze faptele personajelor din scrierile biblice, folclorice, artistice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Identificarea virtuților și viciilor umane caracteristice anumitor personaje (bine-rău; adevăr-minciună; hărnicie-lenevie); - Identificarea virtuților sau viciilor care se formează de la următoarele trăsături de caracter: <i>răbdător, dușmănos, leneș, înțelept, bun, blînd, credincios</i>; - Stabilirea corespondențe între calitățile personajului și faptele personale. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identifică cu ușurință/ cu unele ezitări/ sub îndrumarea învățătorului virtuțile și viciile umane caracteristice anumitor personaje (bine-rău; adevăr-minciună; hărnicie-lenevie); - Identifică independent/ cu unele ezitări/ sub îndrumarea învățătorului trăsăturile de caracter specifice personajelor din operele citite/ascultate/povestite: <i>răbdător, dușmănos, leneș, înțelept, bun, blînd, credincios</i>; - Stabilește corect și rapid/ cu unele ezitări/ sub îndrumarea învățătorului corespondențe între calitățile personajului și faptele lui.
<p>Să identifice cele mai însemnate sărbători creștine (Crăciunul și</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Recunoașterea celor mai însemnate sărbători creștine; - Identificarea în baza 	<ul style="list-style-type: none"> - Recunoaște cu ușurință/ cu unele ezitări/ sub îndrumarea învățătorului sărbătorile creștine din imagini, opere literare sau descrieri/ povestiri/ relatări;

Paștele).	imaginilor a tradițiilor sărbătorile creștine.	<ul style="list-style-type: none"> - Denumeste cu ușurință/ cu unele ezități/ sub îndrumarea învățătorului una din tradițiile pe care creștinii le au în ziua de Paști; - Interpretează independent și corect/ cu unele ezități/ sub îndrumarea învățătorului o colindă pe care copiii o cîntă în ajunul și în zilele de Crăciun; - Denumeste corect anotimpul cînd se sărbătorește Crăciunul și Paștele.
-----------	--	--

3.4. Educație muzicală

Pe parcursul clasei I, elevul este capabil	Criterii de evaluare	Descriptori de performanță
Sa aplice deprinderile de interpretare vocală, cîntare sincronizată în diferite aranjamente simple (la unison, solist-cor, pe grupe, alternativ, în dialog, cu sau fără acompaniament, cu negativ/ fonogramă).	<ul style="list-style-type: none"> - Respectarea poziției corpului în timpul interpretării; - Cunoașterea textului și a melodiei cîntecului; - Interpretarea expresivă a cîntecului; - Corectitudinea respirației, a dicției, și a interpretării sunetelor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Are o poziție a corpului corectă/ cu mici observații/atenționări / la insistența învățătorului pe tot parcursul interpretării cîntecului; - Cunoaște textul și melodia cîntecului integral / cu mici abateri/ parțial - Cîntă cîntecul sincronizat și expresiv/doar sincronizat/fiind ajutat de colegii/ de grupul care interpretează; - Obține independent/ cu puțin ajutor/ cu ajutor interpretarea corectă a sunetelor, respectînd dicția, respirația.
Să manifeste creativitate muzicală prin integrare cu alte arte	<ul style="list-style-type: none"> - Reproducerea, recunoașterea sunetelor din natură, emise de anumite păsări, animale, mașini etc.; - Realizarea unui desen (colaj, aplicație) în urma audierii sau interpretării lucrării muzicale; - Improvizarea ritmică pe o temă propusă; 	<ul style="list-style-type: none"> - Reproduce, recunoaște cu ușurință / cu mici ezități/ cu ezități sunetele din natură, emise de anumite păsări, animale, mașini etc., propuse pentru audiere; - Realizează un desen (colaj, aplicație) redînd tematica, subiectul sau emoția redată independent și creativ/ cu unele recomandări/clarificări fiind ghidat, cu diverse sugestii; - Execută diverse mișcări ritmice corespunzător melodiei auzite, independent și creativ/ cu unele recomandări/clarificări fiind ghidat, cu diverse sugestii
Să identifice caracterului creației muzicale după	<ul style="list-style-type: none"> - Respectarea regulilor pentru audierea unei lucrări; 	<ul style="list-style-type: none"> - Respectă toate/ majoritatea/unele regulile pentru audierea lucrării; - Recunoaște titlul și compozitorul lucrării

audierea muzicii, raportînd caracterului muzical la emoțiile, sentimentele, gîndurile omului reflectate în lucrarea muzicală;	<ul style="list-style-type: none"> - Recunoașterea titlului și a compozitorului lucrării muzicale audiată; - Identificarea emoțiilor, sentimentelor redată; - Descrierea, cu cuvinte proprii, a ceea „ce povestește” această melodie; 	<p>audiate independent și rapid/ cu mici ezități/ fiind ajutat;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identifică emoțiile, sentimentele redată independent și rapid/ cu mici ezități/ fiind ajutat; - - Descrie creativ și independent/ independent/ cu ezități/ fiind ajutat ceea „ce povestește” această melodie;
---	--	--

3.5.Educația tehnologică

Pe parcursul clasei I, elevul este capabil	Criterii de evaluare	Descriptori de performanță
Modulul „Arta culinară și sănătatea”		
Să aranjeze masa cu veselă și tacîmuri	<ul style="list-style-type: none"> - Cunoașterea regulilor studiate de aranjare a mesei; - Respectarea normelor de igienă și protecție a muncii în timpul aranjării mesei; - Selectarea veselei și a tacîmurilor; - Amplasarea fiecărui obiect la locul lui. 	<ul style="list-style-type: none"> - Cunoaște cu exactitate/cu mici inexactități / cu unele inexactități regulile studiate de aranjare a mesei; - Respectă integral/cu mici abateri/ghidat de învățator normele de igienă și protecție a muncii în timpul aranjării mesei; - Selectează corect/cu ajutor/cu sprijin prin exemple vesela și tacîmurile; - Amplasează corect/parțial corect/cu suport imagistic fiecare obiect la locul lui.
Modulul „Croșetarea”		
Să croșeteze un lănișor din ochiuri libere	<ul style="list-style-type: none"> - Selectarea firelor textile și a croșetei; - Respectarea normelor igienice și protecție a muncii; - Ținerea croșetei și a firului de ață; - Executarea unui lănișor de ochiuri libere. 	<ul style="list-style-type: none"> - Selectează corect/cu mici inexactități/cu ajutor firele textile și croșeta; - Respectă toate/cu mici abateri/ghidat de învățator normele igienice și protecție a muncii; - Ține corect/cu mici ezități/ cu sprijin din partea învățătorului croșeta și firul de ață; - Execută corect/ cu mici incorectitudini/ pe baza indicațiilor privind tehnica de lucru un lănișor din ochiuri libere.

Modulul „Sărbători calendaristice”		
Să confecționeze un măștișor tradițional, respectând etapele tehnologice	<ul style="list-style-type: none"> - Selectarea materialelor și ustensilelor; - Elaborarea/selectarea modelului; - Respectarea regulilor de igienă și protecție a muncii în cadrul confecționării obiectului proiectat; - Respectarea etapelor tehnologice; - Realizarea lucrării cu acuratețe; - Finalizarea lucrării. 	<ul style="list-style-type: none"> - Selectează corect/ cu mici ezitări/incomplet materialele și ustensilele; - Elaborează independent/puțin ghidat/ ghidat mai mult modelul propriu; - Respectă integral/cu mici abateri/ghidat regulile de igienă și protecție a muncii; - Respectă etapele tehnologice cu exactitate/cu mici inexactități/cu mai multe inexactități; - Realizează lucrarea cu maximă acuratețe/cu acuratețe /cu puțină acuratețe; - Finisează integral/cu mici abateri/parțial lucrarea.

3.6. Educația artistico-plastică

Pe parcursul clasei I, elevul este capabil	Criterii de evaluare	Descriptori de performanță
Să numească materialele utilizate în reproducerile de artă, creațiile proprii ale colegilor;	<ul style="list-style-type: none"> - Recunoașterea materialelor utilizate în reproducerile de artă, creațiile proprii ale colegilor; - Denumirea materialelor utilizate în reproducerile de artă, creațiile proprii ale colegilor; 	<p>Recunoaște corect și cu rapiditate/ parțial corect/cu dificultate materialele utilizate în reproducerile de artă, creațiile proprii ale colegilor;</p> <p>Numește corect/cu unele ezitări/sub îndrumarea învățătorului toate materialele utilizate în reproducerile de artă, creațiile proprii ale colegilor;</p>
Să construiască semne plastice din diferite linii;	<ul style="list-style-type: none"> - Trasarea liniilor; - Utilizarea gamei cromatice; - Realitatea semnelor plastice; 	<p>Trasează cu exactitate/cu unele ezitări/ cu dificultate diferite tipuri de linii utilizând diverse materiale și instrumente;</p> <p>Utilizează o gamă variată/o gamă simplă/ 1-2 culori pentru a reda expresivitatea liniilor;</p> <p>Semnele plastice sunt suficient de mari și redau imagini reale/aproape reale/mai puțin reale;</p>
Să obțină culori binare prin	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea amestecurilor dintre culorile primare; 	<p>Realizează cu exactitate/cu mici erori/cu dificultate amestecul dintre culorile primare;</p> <p>Obține corect și cu rapiditate/corect/sub</p>

amestecul celor primare;	- Obținerea culorilor binare;	îndrumarea învățătorului sau a colegilor culorile binare;
Să execute din hârtie o formă simplă în tehnica origami;	- Respectarea etapelor de lucru - Plierea hârtiei - Finalizarea lucrării	Respectă cu exactitate, cu mici abateri/ cu abateri etapele de lucru; Pliază hârtia corect, obținând o formă frumoasă/ cu mici imperfecțiuni/ cu ajutorul colegilor sau a învățătorului; Realizează integral/aproape integral/parțial lucrarea în termeni stabiliți
Să realizeze pete de culoare	- Identificarea tehnicilor de lucru necesare obținerii petei de culoare; - Obținerea petei de culoare; - organizarea elementelor de limbaj plastic studiat;	Identifică cu rapiditate/ cu sprijin acordat/ cu dificultate tehnicile de lucru necesare obținerii petei de culoare; Obține, dovedind abilități speciale/cu sprijin acordat/ cu dificultate pata de culoare; Organizează echilibrat și creativ/echilibrat/ cu explicații suplimentare și sprijin acordat elementele de limbaj plastic studiate, într-un spațiu plastic.
Să creeze o compoziție plastică după subiectul dat;	Respectarea temei plastice și a subiectului Organizarea elementelor de limbaj plastic studiate, într-un spațiu plastic Realizarea subiectului plastic Executarea lucrării cu acuratețe (aspectul estetic) Finalizarea lucrării	- Respectă integral (fără nici o abatere)/cu mici abateri/ cu mai multe abateri tema plastică și subiectul. - Organizează echilibrat și creativ / echilibrat/ cu explicații suplimentare și sprijin acordat elementele de limbaj plastic studiate, într-un spațiu plastic. - Realizează sugestiv/puțin ghidat/ghidat subiectul plastic; Execută lucrarea cu maximă acuratețe/cu acuratețe/ cu puțină acuratețe; Finalizează lucrarea în termeni stabiliți/ aproape în termenii stabiliți/depășind termenii stabiliți.

3.7. Educație fizică

Pe parcursul clasei I, elevul este capabil	Criterii de evaluare	Descriptori de performanță
Să sară coarda pe ambele picioare pe loc	Poziția corectă a corpului și a coardei Executarea corectă a săriturii pe loc Respectarea timpului	Ocupă corect / cu puțin efort cu mult efort poziția inițială a corpului. Menține ușor /cu puțin efort/ cu mult efort poziția corectă a corpului în timpul executării săriturii. Ține corect/ cu unele reluări/ sporadic coarda în mâini în timpul săriturii. Execută corect/ cu mici abateri/ cu mai multe abateri sărituri pe ambele picioare pe loc. Execută sărituri peste coardă în termenii stabiliți/ cu mici abateri/ respectând mai puțin termenii (1 min)
Să realizeze mișcări după muzica unui dans	Poziția inițială a corpului Coordonarea mișcărilor după ritmul muzicii Manifestarea interesului pentru participare	Ocupă corect / cu puțin efort /cu mult efort poziția inițială a corpului. Realizează cu precizie/ cu mici ezitări/cu ajutorul învățătorului mișcările după ritmul muzicii. Dansează cu multă plăcere/cu plăcere/la insistența învățătorului
Să execute exerciții de dezvoltare fizică generală fără obiecte	Respectarea sarcinii Corectitudinea executării exercițiilor Efortul depus	Realizează corect/parțial/cu abateri sarcinile propuse Execută întocmai/ cu mici abateri / cu multe abateri exercițiile propuse Realizează cu ușurință / cu mici eforturi/ cu mare efort exercițiile propuse
Să arunce mingea de volei din diferite poziții inițiale cu două mâini	Deținerea corectă a mingii în mâini. Corectitudinea executării tehnicii Orientarea în spațiu	Ține corect mingea în mâini Aruncă corect / după câteva încercări/ după multe încercări mingea de volei din diferite poziții inițiale Aruncă mingea corespunzător/aproape corespunzător/ fiind ajutat direcției propuse
Să execute procedee de mers (mers pe obstacole mici, cu ocolirea obstacolelor, mers	Respectarea poziției corpului în timpul mersului Menținerea ritmului	Menține cu ușurință/cu puțin efort/cu mult efort poziția corpului în timpul mersului. Menține frecvent/aproape

pe obstacole; pe sprijin îngust).	constant în timpul mersului Menținerea lungimii pașilor Respectarea comenzilor	frecvent/uneori ritmul constant în timpul mersului. Păstrează întocmai/cu puține abateri/cu mai multe abateri lungimea pașilor. Respectă cu precizie/cu mici ezitări/cu mari ezitări comenzile.
Să respecte reguli de securitate la lecțiile de educație fizică	Identificarea obligațiilor în cadrul lecțiilor de educație fizică. Respectă regulile de securitate la lecțiile de educație fizică	- Enunță independent/cu puțin ajutor/cu mult ajutor obligațiile și responsabilităților în cadrul lecțiilor de educație fizică. - Identifică independent/puțin ghidat/ghidat consecințele posibile ale nerespectării regulilor de securitate la lecțiile de educație fizică. - Respectă toate/majoritatea/unele reguli de securitate în cadrul lecțiilor de educație fizică.

3.8. **Limba și literatura română pentru minoritățile naționale**

Pe parcursul clasei I, elevul este capabil	Criterii de evaluare	Descriptori de performanță
<ul style="list-style-type: none"> • Să selecteze/grupeze cuvintele-cheie după anumite criterii. • Să coreleze imagini, proverbe etc. cu tema mesajului. • Să completeze enunțuri cu imagini potrivite. 	Respectarea sarcinii propuse.	Respectă integral/cu mici abateri/cu mai multe abateri/ indicațiile profesorului.
<ul style="list-style-type: none"> • Să înțeleagă esențialul din mesaje și texte corespunzătoare ariei tematice prevăzute. 	Înțelegerea modelelor de vorbire.	Demonstrează înțelegere fără nici o dificultate a mesajului audiat, chiar dacă ritmul este rapid /Demonstrează înțelegere mesajul referitor teme cotidiene: în familie, natură, societate, la școală etc.; Înțelege un mesaj pe teme simple (informații despre sine și familie). Demonstrează înțelegere punctele esențiale din mesaje scurte, simple și clare.
<ul style="list-style-type: none"> • Să pronunțe sunete/grupuri de sunete specifice limbii 	Pronunția corectă a sunetelor și a grupurilor de sunete;	Pronunță clar sunetele/grupuri de sunete ale limbii române. Pronunță mai dificil sunetele/grupurile de sunete.

române		Pronunția sunetelor nu corespunde semnelor grafice.
<ul style="list-style-type: none"> • Să reproducă mesajul textului audiat în raport cu tema și situația de comunicare. • Să povestească selectiv conținutul unui fragment din povești. 	<p>Reproducerea modelelor (audiate) de vorbire, a textelor de diferite tipuri</p> <p>Utilizarea cuvintelor-cheie /a vocabularului</p>	<p>Reproduce integral conținutul detaliat al mesajului.</p> <p>Reproduce conținutul global al unui text, cu unele erori.</p> <p>Reproduce îmbinări de cuvinte, atunci când se vorbește rar și cu claritate;</p> <p>Utilizează toate / aproape toate / unele cuvintele-cheie;</p> <p>Utilizează lexicul învățat corect/ nesigur /structuri memorate.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Să recite cu voce o poezie învățată 	<p>Corectitudinea articulării cuvintelor</p> <p>Memorarea propriu-zisă a textului</p> <p>Exprimarea verbală (susținută de elemente nonverbale și paraverbale)</p>	<p>Pronunță corect și expresiv /corect fiecare cuvânt din poezie.</p> <p>Recită toate/cu mici abateri versurile</p> <p>Respectă intonația și pauzele logice din text, pronunția fiind însoțită de emoții, gesturi și mimică corespunzătoare.</p> <p>Respectă uneori intonația și pauzele logice din text.</p> <p>Se exprimă influențat, pe alocuri, de accentul limbii materne.</p> <p>Are un tempo mai lent, utilizează gesturile.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Să alcătuiască oral un dialog (în baza reperelor, în baza situațiilor cotidiene de comunicare) 	Respectarea volumului indicat	2-4 replici
	Aplicarea tipului de replici	Replici dezvoltate, unele simple / Replici simple, rareori dezvoltate / Replici simple
	<p>Formularea întrebărilor și a răspunsurilor</p> <p>Utilizarea formulelor de inițiere, de menținere și de încheiere a unui dialog</p>	<p>Formulează adecvat întrebări și poate răspunde la ele.</p> <p>Formulează întrebări și răspunsuri uneori cu susținerea profesorului.</p> <p>Oferă răspunsuri simple la întrebările profesorului, dar nu le poate formula.</p> <p>Respectă consecutivitatea logică a schimbului de replici. Preia inițiativa, menține discuția și ajută interlocutorul, în caz de necesitate.</p> <p>Respectă parțial consecutivitatea logică a</p>

		schimbului de replici. Nu este suficient de atent la replicile interlocutorului Construiește un dialog doar în baza reperelor propuse. Nu înțelege clar interlocutorul. Are nevoie de o concretizare/traducere parțială.
<ul style="list-style-type: none"> • Să descrie obiecte, persoane, animale, utilizând modele de vorbire cunoscute/propuse de profesor. 	Originalitatea descrierii / prezentării (în vorbirea monologată)	<p>Describe/prezintă imaginea/obiectul propus cu detalii, utilizând culori, forme, calități, însușiri, date.</p> <p>Describe/prezintă imaginea/obiectul propus, dacă sînt prezente mijloace grafice/vizuale.</p> <p>Describe cu dificultăți imaginea/obiectul propus. Solicită întrebări de susținere a monologului.</p>

Tabel 1. *Volumul lexicului nou*

Clasa I	Semestrul I	Semestrul al II-lea
În cadrul unei lecții	3- 4 cuvinte	5- 6 cuvinte

IV. PRACTICI PENTRU EVALUAREA CRITERIALĂ PRIN DESCRIPTORI ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL PRIMAR

4.1. Practici de evaluare la clasă: metode și tehnici de evaluare

„Metodele de evaluare” vizează modalitățile prin care este evaluat elevul. Ele însoțesc și facilitează desfășurarea procesului de învățămînt. Metoda de evaluare reprezintă calea pe care o urmează, pe care o parcurge învățătorul împreună cu elevul/elevii săi în demersul evaluativ. Metodele de evaluare pot fi clasificate în raport de diverse criterii. În funcție de criteriul istoric, metodele de evaluare se diferențiază în :

A. Metode tradiționale de evaluare:

Evaluarea orală
Evaluarea scrisă
Evaluarea prin probe practice
Testele docimologice

B. Metode moderne, alternative și

complementare de evaluare:
Observarea sistematică a comportamentului
elevului față de activitatea școlară
Portofoliul
Investigația
Proiectul
Autoevaluarea etc.

Observarea este „una din metodele de cunoaștere a personalității umane, care constă în consemnarea metodică, fidelă și intenționată a diferitelor manifestări de comportament individual sau colectiv, așa cum se prezintă ele în fluxul lor natural de manifestare.” (Ion Holban, „Cunoașterea elevului: sinteză a metodelor”).

„Această metodă oferă mari resurse de cunoaștere a elevului în raport cu interesele și preocupările acestuia, cu motivația pentru studiu și cu posibilitățile sale raportate la cerințele vieții școlare. Ea pune direct în evidență ceea ce toate celelalte metode de evaluare oferă numai indirect și anume cunoașterea interesului și a atitudinii elevului față de învățare. Îndeplinirea sistematică a îndatoririlor școlare, oferta de răspuns pe care o fac în timpul lecțiilor, dorința de a participa la ceea ce întreprinde pe parcursul acestora și alte manifestări de acest fel sunt semnificative pentru pregătirea și gradul de pregătire ale elevilor”. (I.T. Radu, 2000, pag. 225).

În linii generale, **etapele observării** sunt următoarele:

Pregătirea cadrului didactic în vederea observării, cu mobilizarea resurselor spirituale și tehnice de care dispune, care presupune:

- Lansarea unei/ unor ipoteze;
- Documentarea în problemă;
- Precizarea obiectivului/ scopului urmărit;
- Pregătirea unor aparate, instrumente necesare (grila de observare);

Observarea propriu-zisă, care presupune:

- Diminuarea subiectivismului, prin observări repetate și confirmări pe alte căi/ modalități;
- Păstrarea caracterului natural al fenomenului studiat;
- Menținerea discreției; elevii/elevul trebuie surprins în modul său natural de manifestare, să nu știe că este obiect de studiu;
- Notarea observațiilor să se facă imediat, nu amînat, dar nu în fața elevilor.

Prelucrarea și interpretarea datelor:

- Stabilirea elementelor esențiale;
- Stabilirea raporturilor, a relațiilor cauzale;
- Desprinderea generalului, a concluziilor.

Condițiile unei bune observări

- ⇒ Stabilirea clară a scopului, a obiectivului urmărit;
- ⇒ Selectarea formelor ce vor fi utilizate, a condițiilor și mijloacelor necesare;
- ⇒ Elaborarea unui plan riguros de observație;
- ⇒ Consemnarea imediată a celor observate; se întocmește un protocol de observare;
- ⇒ Efectuarea unui număr optim de observații;
- ⇒ Desfășurarea ei în condiții cât mai variate;
- ⇒ Să fie maximal discretă (elevii/elevul să nu-și dea seama că se află sub observație).

Observarea sistematică a comportamentului elevului este un produs al interacțiunii cadru didactic-elev și oferă cadrului didactic posibilitatea de a *evalua*:

- **concepte și capacități:** organizarea și interpretarea datelor, selectarea și organizarea corespunzătoare a instrumentelor de lucru, descrierea și generalizarea unor procedee, tehnici, relații, utilizarea materialelor auxiliare pentru a demonstra ceva, identificarea relațiilor, utilizarea calculatorului în situații corespunzătoare.
- **atitudinea elevilor față de sarcina dată:** concentrarea asupra sarcinii de rezolvat, implicarea activă în rezolvarea sarcinii, punerea unor întrebări pertinente învățătorului, completarea / îndeplinirea sarcinii, revizuirea metodelor utilizate și a rezultatelor.
- comunicarea: discutarea sarcinii cu învățătorul în vederea înțelegerii acesteia.

Ca orice metodă, observarea are **avantaje și limite**.

□ Avantajul esențial constă în surprinderea fenomenelor psihopedagogice în ritmul și în modul lor natural de manifestare.

□ Observarea se realizează asupra comportamentelor reale în clasă. Ea este necesară și eficace în orice situație educațională.

□ Dezavantajul constă în aceea că, dintre toate metodele, se pare că este cea mai subiectivă, fapt ce face absolut necesară completarea datelor obținute cu ajutorul ei cu date obținute prin alte metode.

□ În plus, observarea este o metodă de evaluare care cere mult timp.

Portofoliul s-a impus din nevoia promovării unei metode de evaluare flexibile, complexe, integratoare, ca alternativă viabilă la modalitățile tradiționale. Semnificația adoptării portofoliului ca metodă alternativă constă în aceea că oferă cadrului didactic și elevului deopotrivă o metodă care să îmbine pe deplin funcțiile formativă și informativă ale evaluării.

Portofoliul este definit prin câteva caracteristici:

- Este o selecție a lucrărilor reprezentative care pun în evidență progresele elevului în învățarea școlară, în funcție de obiectivele lecției;
- Această selecție poate include observații pertinente ale învățătorului în situații de învățare și de evaluare;
- Elevul participă la elaborarea portofoliului său, alegând chiar el lucrări reprezentative ale progreselor sale;

- Elevul poate să se autoevalueze în anumite situații de învățare sau de evaluare și să reflecteze asupra achizițiilor sale.
- Într-un portofoliu pot să figureze trasee ale momentelor de reglare semnificativă.

Capacități evaluate. Portofoliul, ca metodă alternativă de evaluare și instrument euristic, permite punerea în evidență a următoarelor **capacități**: capacitatea de a observa și de a manevra informația; capacitatea de a raționa și de a utiliza cunoștințe; capacitatea de a observa și de a alege metodele de lucru; capacitatea de a măsura și de a compara rezultatele ; capacitatea de a investiga și de a analiza; capacitatea de a raționa și de a utiliza proceduri simple; capacitatea de a sintetiza și de a organiza materialul; capacitatea de a sintetiza și de a realiza un produs.

Metode, procedee de *evaluare pentru învățare*

Gîndește, perechi, prezintă. Elevii sunt împărțiți în perechi după o anumită regulă sau după bănci. Este o tehnică de participare la discuții și de formulare în pereche a unei păreri, a unei definiții, de realizare a unei sarcini. Contribuie la organizarea unei reale participări a tuturor elevilor la activitatea preconizată. Timp de 3-5 minute ei meditează individual asupra sarcinii propuse (să alcătuiască versuri despre iarnă). Fiecare membru al perechii își prezintă lucrul său. Formulează o variantă comună, îmbinînd ideile sau alegînd o variantă mai reușită, cizelînd-o. Prezintă în fața colegilor. Aprecieri valorice asupra prezentărilor făcute.

Grila lui Quintilian. Se formulează de către învățător întrebări pe text sau pe un subiect deschis. Formulează în scris răspunsuri. Compară cu răspunsul unui coleg. Discutați diferențele.

Întrebări	Răspunsul propriu	Răspunsul colegului

Turul galeriei. Clasa se împarte în grupuri. Elevii iau în discuție un subiect și realizează sarcina propusă pe un poster. Posterele cu produsele realizate, se afișează, pe pereții spațiului la anumită distanță unul față de altul, pentru a permite circulația ulterioară a grupurilor. La semnalul învățătorului, grupurile circulă prin sală, de la un poster la altul, le examinează și notează direct pe ele propunerile lor. După încheierea circulației, grupurile își examinează posterele și realizează o prezentare finală a produsului.

Corectarea în pereche. Se face schimb de caiete preferențial. Cel care primește caietul colegului sau prietenului citește cu atenție creația avînd ca suport de evaluare grila de evaluare scrisă pe tablă sau pe fișă.

În final acesta va consemna pe caietul citit impresii, observații, recomandări, apoi va înapoia caietul, discutînd dacă este cazul. Am observat atenția sporită acordată atît de cel care este dator să analizeze cît și de cel care ia cunoștință de aprecierile primite. Astfel se realizează concomitent evaluarea acțiunii celuilalt și propria sa evaluare.

Corectarea în grup este un exercițiu eficient și atractiv în scopul formării capacităților de autoevaluare ale elevilor. Grupurile sunt formate de învățător sau pe linie preferențială. Autoaprecierea este dirijată, controlată, avînd ca element de referință faptul că o cunoaștere obiectivă a capacităților se poate realiza prin completări reciproce, prin argumente convergente prin aprecieri și informații antrenate de grup. Desigur apare și protestul – fapt inerent în astfel de situații. O creație este o creație dacă este apreciată și de cei din jur.

Fără mîini ridicate - cînd se așteaptă răspunsuri la anumite întrebări/solicitări ale cadrului didactic. Se lasă elevilor timp de gîndire, apoi pot discuta în perechi sau în grupuri mici. Răspunsul se poate solicita și solicitînd răspunsul de la un anumit elev putem oferi posibilitatea să se exprime și celor timizi, tăcuți sau neîncrezători în forțele proprii.

Semaforul - pentru stabilirea modului în care elevii înțeleg un nou concept sau sarcină de lucru. Se pune la dispoziția lor un set de trei cartonașe colorate în luminile semaforului, iar la solicitarea cadrului didactic ei ridică un cartonaș corespunzător: verde dacă înțeleg, galben dacă nu sunt siguri și roșu dacă nu înțeleg. Se poate relua secvența sau pot fi solicitați cei care au ridicat cartonașul verde să furnizeze explicații colegilor, eventual într-o activitate pe grupuri mici ce să aibă în același grup elevi ce au ridicat cele trei tipuri de cartonașe. Folosind în acest mod învățarea prin cooperare cadrul didactic oferă posibilitatea elevilor de a se implica activ în procesul de învățare, de a ajunge singuri la soluții, intervenind cu indicații cînd acestea sunt solicitate sau cînd constată că un anumit grup nu avansează în activitate sau abordarea este greșită.

Tehnica „**răspunsului la minut**” sau a răspunsului scurt, la întrebări precise, clare, ce se adresează fiecărui elev, convenind cu elevii că răspunsurile la aceste întrebări nu se comentează sau corectează, permițînd cadrului didactic să sesizeze ce parte din lecție/temă trebuie reluată sau clarificată.

Cu ochii închiși - o tehnică bazată pe concentrare, evaluare și relaxare. De obicei se aplică în situația cînd elevii sunt un pic agitați sau a urmat o activitate mai gălăgioasă. Se propune ca toți să lase capul pe masă, dar ținînd temporar pixul în mîină pe o foaie sau un caiet. Se propune o întrebare care are ca răspuns un singur cuvînt. De obicei întrebarea vizează un cuvînt-cheie al lecției. După ce elevii scriu, lasă pixul și continuă să se relaxeze. În acest timp, învățătorul trece printre elevi și observă cele scrise. Aproximativ, activitatea poate dura 5 minute, timp în care toți reușesc să se odihnească, după care se anunță răspunsul corect. Prin tehnica dată se stimulează răspunsul individual. Participă toți elevii, iar aprecierea se face prin autoevaluare.

4.2. Instrumente de evaluare **criterială** prin descriptori/**formativă**

În acest paragraf propunem o varietate de instrumente de evaluare, care pot fi procesate de către învățători în ritm propriu. Se recomandă a fi analizate tipurile propuse, iar fiecare învățător își va crea propriul sistem de instrumente de evaluare care să faciliteze integrarea în demersul evaluării calitative.

Instrumentul de evaluare este o probă, o grilă, un chestionar, un test de evaluare care „colectează” informații, „produce” dovezi semnificative despre aspectele sau rezultatele luate în considerare. El servește pentru a culege informații despre felul cum au învățat și ce au învățat elevii; a analiza aceste informații; a le interpreta; a comunica judecățile formulate etc.

Instrumentul se compune din itemi care solicită tehnici de declanșare/prezentare/redactare a răspunsurilor. Instrumentele de evaluare oferă informațiile necesare pentru a lua decizii.

Evaluarea înseamnă observare – analiză – interpretare a comportamentului elevului. Fiecare din aceste tipuri de activități se realizează cu instrumente specifice. Prin urmare, în cazul aceleiași evaluări vor interveni instrumente de diferite tipuri și la diferite niveluri.

În ce mod construim un instrument de evaluare?

Identificăm sarcini de lucru care corespund cel mai bine comportamentelor semnificative și specifice disciplinei la care ne referim;

Sarcinile să solicite formarea unor capacități;

Construim, împreună cu elevii, pentru fiecare din aceste sarcini, o fișă de lucru care să conțină / să indice ceea ce se așteaptă concret de la elev, exprimate prin criterii de succes;

Instrumentul dat este **un „ghid de învățare”**;

Determinăm modalităților concrete în care se va face evaluarea, atît pe parcursul secvenței de învățare cît și la finalul acesteia;

Construim instrumente și stabilim concret modul cum se va realiza comunicarea învățător-elev privind procesul învățării dar și produsul/rezultatul acesteia.

Instrumentele de evaluare devin mijloace prin care se colectează diverse date utile în derularea procesului de învățămînt, la nivelul dimensiunii sale operaționale. Astfel se deosebesc mai multe tipuri de instrumente.⁸

Instrumente administrate zilnic sau periodic (se aplică în anumite momente ale demersului didactic, corespunzător unor obiective specifice vizate, se evaluează și se valorifică diferențiat): fișe de muncă independentă; răspunsuri la întrebări orale; desene, lucrări literare; rezolvări de probleme.

Instrumente de observare a comportamentului elevului și de analiză a produselor învățării: grile de evaluare; fișe de observare; liste de control – verificare; scări descriptive (descriptori de performanță).

Judecățile formulate trebuie comunicate elevilor și familiei (părinți sau tutori). Pentru comunicarea rezultatelor evaluării se folosesc/sau ar trebui să se folosească instrumente diferite, avînd în vedere diverșii destinatari (elevi, părinți, factori de decizie etc.).

⁸Manolescu M. Potolea D. Teoria și practica evaluării educaționale. București, 2005

„**Întrebări de echilibrare**” cognitiv-informațională. Sunt întrebări formulate de elev, din dorința de a-și clarifica informația sau de a și-o îmbogăți.

Întrebări de control sau de confirmare. Sunt întrebări convenționale, care nu aduc nici un spor informațional pentru cel care le formulează întrucât acesta cunoaște deja răspunsul lor (D. Ungureanu). După criteriul gnoseologic, pot fi clasificate astfel:

- Întrebări reproductiv-mnemotehnice: Ce ați văzut/auzit? Ce ați aflat? Ce ați reținut?, etc.
- Întrebări reproductiv-cognitive: Cum? Ce? Unde? Când? Ce anume?
- Întrebări procesuale: Cum? În ce fel? Cum altfel? Cît anume?
- Întrebări finalist-deliberative: De ce? Din ce cauză? În ce scop?
- Întrebări relaționale: Ce legătură este între...? Ce se întâmplă dacă?
- Întrebări de comparare: Ce asemănări/deosebiri sunt între?
- Întrebări de clasificare: De câte feluri?
- Întrebări de ordonare: Al cîtelea?
- Întrebări de sinteză procesuală: În concluzie?

Întrebări de atitudine (sau de poziție/opinie):

- Întrebări opiniale: Ce crezi? Cum consideri? Care este părerea ta? Cum interpretezi?
- Întrebări opționale: Care/cine/ce... dintre ... Crezi că? (I. Cerghit).

Jurnalele reflexive ale elevilor. Am învățat o idee nouă. Azi am descoperit... Acum am înțeles...Nu am înțeles... Un lucru pe care l-am învățat... Nu voi uita niciodată că ... Mă voi strădui să ... Sunt încrezut (ă) că pot să ... Mi-a părut captivant să ... Mai greu mi-a părut ... Știu cu siguranță că ... A fost mai greu să ... Cel mai simplu s-a dovedit a fi ... Nu mi-a fost clar la ... Mi-a părut captivant să ... Mai greu mi-a părut ... Știu cu siguranță că ... În acest test nu mi-a reușit să ... Mi-a fost dificil să ... M-am descurcat ușor la ... A fost interesant să ... Deja știu că ... Nu voi greși niciodată la ...

Alege floarea. Elevii aleg o floare și comentează alegerea în funcție de cum lucrează pe parcursul lecției.

Jurnale de gândire

	Înainte de lecție	După lecție
Sentimente		
Gânduri		
Cum m-a schimbat această lecție?		

Declar lumii întregi!

În fața clasei (pe un scaun, la un microfon improvizat) elevii pe rând desprind esențialul din lecția desfășurată. Discursul începe cu enunțul „Declar lumii întregi!”

Scrisoarea didactică

Dragi părinți, ziua de azi a început _____, întrucât _____

Am învățat să _____.

3-2-1

Notați 3 idei importante, 2 argumente și o concluzie în baza informației primite.

3 idei importante	2 argumente	1 concluzie

Telegrama

Se scriu doar trei cuvinte pe care le elevul că ar fi cuvintele cele mai importante despre activitate la lecție.

Topul

Alegeți trei noutăți învățate azi la lecție. Scrieți aceste noutăți în casele de mai jos.

Graficul învățării

Ce ai aflat nou?	Expune-ți părea!	Unde vei utiliza aceste cunoștințe?

Cadranele cu expresii lacunare

Puncte forte	Puncte slabe
Reușit s-a dovedi a fi... Ceea ce impresionează Am admirat în lucrarea dată... Apreciez ... Este demn de admirat ...	A fost neclar momentul... Vreau să precizez... Am o neclaritate... Mi s-a părut dificil de înțeles... E mai greu să înțeleg... Am depistat unele greșeli... M-a pus pe gânduri...
Recomandări	Felicitări
Ți-aș recomanda... Îți propun să... Ar fi bine dacă... Sunt de părerea că... E bine să acorzi atenție la... Va trebui să ții cont de...	Lucrarea ta merită o apreciere înaltă ... Te felicit pentru ... Îți doresc și alte realizări frumoase... Sincere felicitări... Excelent și felicitări! Mă bucur pentru tine!

Instrumentele pot fi create după un model adaptat la nivelul experienței elevilor și vor contribui la motivarea elevului prin criterii bine stabilite, reglate la nivel de asigurare a unei evaluări corecte, obiective.

Ele vor răspunde principiului confidențialității, pe de o parte, urmărind progresul elevului în comparație cu sine însuși.

În același timp, instrumentele reflexive răspund de partea transparenței, cea care oferă dovezi. Pentru monitorizarea nivelului de achiziție a capacităților se vor utiliza evaluări orale, scrise, lucrări practice, precum și portofoliul de evaluare al elevului.

Caietele de lucru constituie spațiu de învățare, ameliorare, recuperare. Învățătorul își va concentra evaluarea în caiete pe succesul elevilor. Cultura evaluativă constă în faptul că prin corectări nu se subînțelege pedeapsa, dar un grad înalt de măiestrie pentru a stimula elevul să învețe. Corectările trebuie să fie de tip ameliorativ, astfel încât identificându-se o greșeală doar se va sublinia. Pe câmp elevul va avea posibilitate să se corecteze, sau mai jos în caiet să repete cuvintele/sarcinile greșite. Dacă greșeala este de ordinul standardelor învățate, atunci elevul singur trebuie să se concentreze pentru a găsi răspunsul corect. Dacă greșeala nu constituie un standard învățat, atunci învățătorul poate corecta, iar această corectare nu va constitui element de depreciere, ci de învățare.

Caietele de lucru se vor verifica zilnic, după fiecare lecție. Nu se vor pune note, nici calificative. Pot fi scrise recomandări stimulative, aprecieri încurajatoare.

Portofoliul de evaluare al elevului

Pe parcursul semestrului elevul va completa propriul portofoliu cu fișe de evaluare, autoevaluare, evaluare reciprocă.

Portofoliul de evaluare al elevului poate include:

- fișe de evaluare criterială;
- fișe de autoevaluare;
- fișe de evaluare reciprocă;
- Fișe de inter-evaluare (apreciere reciprocă/ mutuală, în perechi sau în grupuri mici,)
- Grilele cu descriptori de performanță pe anumite produse;
- teste formative;
- teste inițiale;
- teste sumative.

Grila de evaluare: *Recitarea unei poezii*

Nume, prenume _____ Capacitatea **evaluată**: a recita o poezie

Notă: această fișă se va folosi gradual/parțial, în funcție de achiziția capacităților pe parcursul anului.

	TITLUL, AUTORUL							
Descriptorii de performanță	<i>Cîntec de primăvară de Șt. O.</i> Iosif	<i>Tu, iarbă tot ai mamă?</i> De Gr. Vieru	<i>O carte de C.</i> Dragomir	<i>Cu penetul ca sideful</i> M. Eminescu	Poezie	Poezie	Poezie	Poezie
Cunoașterea titlului și a autorului								
Memorarea propriu-zisă a textului								
Pronunțarea corectă a cuvintelor								
Expresivitatea								

Grila de evaluare și ameliorare: *recitarea unei poezii*

Nume, prenume _____

Capacitatea evaluată: a recita o poezie

	TITLUL, AUTORUL							
Descriptorii de performanță	<i>Greierul și furnica</i> A. Donici	<i>Puiul orb</i> G. Vieru	<i>Răspuns</i> I. Țurcanu	<i>Oastea țării</i> de Șt. Tudor				
Cunoașterea titlului și a autorului								
Memorarea propriu-zisă a textului								
Corectitudinea articulării cuvintelor								
Expresivitatea								
Recomandări Sarcini individuale								

Fișă de evaluare: *Citirea cu voce a unui text*

Capacitatea evaluată: a citi cu voce un text

ELEV: Citirea cu voce			
Descriptori de performanță:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Corectitudinea citirii. ▪ Pronunțarea cuvintelor. ▪ Respectarea semnelor de punctuație. ▪ Intonația și expresivitatea. 			
	Corect, cu ușurință, fără greșeli.	Ajutat, corectat puțin de colegi sau de către învățător	Ajutat, corectat mai mult de colegi sau de către învățător
Data			
Data			
Data			
Data			

Fișă de evaluare *Recitarea unei poezii*

Învățător _____ Elev _____

DUPĂ CE AM RECITAT O POEZIE AM OBSERVAT CĂ	+ sau-
Memorare	
A prezentat titlul și autorul poeziei. Nu a ezitat și nu a uitat niciun vers. A recitat toate versurile.	
Dicție	
Dicția a fost clară: a rostit corect și clar fiecare cuvânt din poezie . A vorbit fără efort. A potrivit respirația. În timpul recitării a potrivit ritmul (nici prea repede nici prea lent). A intonat diferit și adecvat unele versuri, în funcție de conținutul pe care îl exprimă.	
Prezentare	
A avut o ținută potrivită. A fost concentrat la recitare. A privit colegii mei. În situații potrivite a adăugat gest și mimică.	

Fișa de evaluare pentru învățare servește pentru autoevaluarea capacității.

Fișă de evaluare

Capacitatea evaluată: executarea unui desen

Elev: _____

Data: _____

	+ sau-
Instrumente, materiale utilizate	
<ul style="list-style-type: none"> • Am ales corect instrumentele de muncă. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am folosit adecvat materialele de lucru. 	
Reprezentare	
<ul style="list-style-type: none"> • Am utilizat corect tehnica caracteristică desenului. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am realizat lucrarea conform sarcinii. 	
Expresivitate, originalitate,	
<ul style="list-style-type: none"> • Am realizat un desen clar, interesant, sugestiv. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am realizat un desen propriu. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am exclus copierea modelelor făcute de alții. 	
Atitudine	
<ul style="list-style-type: none"> • Am realizat ușor desenul. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am lucrat cu interes. 	

Fișă de evaluare: Lucrare plastică

Propunător: Chetrușcă Iulia

Clasa: I

Disciplina de învățământ: Educație plastică

Numărul lecției în sistemul integrat: 29 din 34

Numărul lecției în modul: 3 din 7

Numărul lecției conform orarului: a cincea

Durata **lecției:** 45 min

Modulul: Inițiere în domeniul artelor plastice

Tema: Noțiuni de artă: lucrare plastică, imagine plastică, desen, pictură, compoziție etc.

Subiectul lecției: Modelaj din plastilină (pe carton).

Tipul lecției: lecție de formare a capacităților de înțelegere a cunoștințelor

Sub-competența curriculară:	Obiectivul operațional: <i>La finele lecției elevii vor fi capabili:</i>	Produsul
4.1 Să se bucure de propria realizare și cea a colegilor săi.	○- să creeze o lucrare plastică prin modelarea din plastilină pe carton „Primăvara în grădină”	Lucrare plastică

Produsul	Criteriile de evaluare a produsului	Descriptori
	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea temei plastice și a subiectului - Exprimare individual creativă; 	- Realizează corect/cu mici abateri/ parțial corect lucrări conform temei plastice și a subiectului propus;

Lucrare plastică	Acuratețea realizării lucrării	- Realizează creativ /după un model/ cu ajutorul învățătorului lucrări cu mijloacele propuse; - Realizează lucrări cu acuratețe .
------------------	--------------------------------	--

Capacitatea **evaluată**: Realizarea unei lucrări plastice prin modelarea din plastilină pe carton

ELEV: Realizarea lucrării plastice		
Descriptori de performanță:		
<ul style="list-style-type: none"> • Am realizat subiectul, • Am realizat creativ lucrarea. • Am respectat acuratețea. 		
corect creativ cu maximă acuratețe	cu mici abateri de la subiect parțial creativ curat	parțial corect cu ajutorul învățătorului cu lipsă de acuratețe
Verde	Galben	Roșu

Aplicații la lecție. Criteriile de succes ale lucrării plastice au fost stabilite împreună cu elevii la etapa de realizare a sensului, înainte de realizarea nemijlocită a lucrării plastice. Ca instrument de evaluare s-a utilizat *Fișa de evaluare*. Elevii după descriptorii de performanță din Fișa de evaluare singuri și-au apreciat lucrările.

Fișă de evaluare

Capacitatea evaluată: **executarea unei lucrări în tehnica modelajului**

Capacitatea evaluată: a realiza o lucrare în tehnica modelajului

Elev: _____

Data: _____

<i>Mai întâi modelez, apoi apreciez</i>	+ sau-
Pregătirea instrumentelor și materialelor	
<ul style="list-style-type: none"> • Am selectat corect instrumentele de muncă. • Am pregătit plastilina/lutul din timp. 	
Abilitate tehnică	
<ul style="list-style-type: none"> • Am prelucrat bine plastilina/lutul. • Am utilizat corect tehnica modelajului. • Am realizat corect lucrarea. 	
Acuratețea	
<ul style="list-style-type: none"> • Am lucrat atent cu plastilina/lutul. • Am lăsat locul de muncă curat. • Am păstrat hainele curate. 	
Atitudine	
<ul style="list-style-type: none"> • Am modelat ușor. • Am lucrat cu interes. 	

Fișă de evaluare

Capacitatea evaluată: modelarea **unui motiv popular prin tehnica croșetării**

Elev: _____

Data: _____

CROȘETEZ, APOI APRECIEZ	+ sau-
Corectitudine	
<ul style="list-style-type: none"> • Am mînuit corect croșeta. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am realizat corect lăntișorul de ochiuri libere croșetat. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am realizat un motiv popular cu croșeta. 	
Aspectul estetic	
<ul style="list-style-type: none"> • Am executat cu acuratețe lucrarea. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am realizat lucrarea pînă la capăt. 	
Respectarea normelor igienice	
<ul style="list-style-type: none"> • Am mînuit cu mare atenție croșeta. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am evitat crearea incomodităților de lucru colegului de bancă. 	

Fișă de evaluare

Capacitatea evaluată: *desenarea motivelor ornamentele simple*

Capacitatea evaluată: *a realiza în creion pe foaia de hîrtie în pătrățele „Motive ornamentele simple”*

Elev _____

<i>Cum apreciez lucrarea unui coleg</i>	+ sau-
<i>Orientarea pe foaie</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • A selectat corect pe foaie locul realizării lucrării. 	
<i>Corectitudine</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • A executat figuri identice în lucrare. • A respectat intervalele între figuri. • A executat lucrarea în întregime. 	
<i>Acuratețea</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • A trasat liniuțe drepte. • A realizat lucrarea cu acuratețe. 	

Sărituri peste coardă

Capacitatea evaluată: a sări coarda

Elev _____

<i>Cum sar coarda</i>	Autoapreciere	Aprecierea colegului
Poziția corectă a corpului și a coardei		
Am selectat lungimea corectă a corzii. Am respectat poziția inițială a corpului. Am ținut corect coarda în mâini.		
Executarea săriturii		
Am menținut poziția corectă a corpului în timpul executării săriturii. Am ținut corect coarda în mâini în timpul săriturii. Am executat corect săriturile.		
<i>Artistism, plasticitate</i>		
Am sărit ușor coarda. Am lucrat cu interes.		
Durata mișcărilor		
<ul style="list-style-type: none"> Menține durata executării mișcărilor. 		

Instrumentele de autoevaluare și evaluare reciprocă

Evaluarea devine eficientă când se transformă în autoevaluare. Asimilarea și asumarea de către elev a obiectivelor de atins, a criteriilor precum și a modalităților de evaluare permit o reprezentare concretă a scopurilor urmărite și a condițiilor de autoevaluare. Elevul învață apelează la proceduri de planificare prealabilă și de orientare a acțiunii.

- Mai mult, învață să-și gestioneze erorile în cadrul autoevaluării. Elementul esențial în procesul de autoreglare a învățării îl reprezintă criteriile de evaluare.
- Comunicarea, prezentarea de către învățător a grilelor de evaluare conduce la următoarea idee: „Dacă obiectivul și criteriile unei sarcini, definite cu precizie, sunt comunicate elevilor, aceștia vor realiza sarcinile din ce în ce mai bine”. Această ipoteză a explicării criteriilor a fost avansată de Bonniol(1982):
- „Criteriile de evaluare furnizează elevilor, când **ele sunt date de la început și se consimte** asupra lor, informații suplimentare asupra comportamentelor așteptate, care trebuie să le permită să-și evalueze mai bine rezultatele, dar care pot ulterior să fie utilizate ca semnale carele-ar permite să ghideze realizarea sarcinii, probabil să reușească”.
- Autoevaluarea reprezintă, din perspectivă formativă și formatoare, o activitate deloc neglijabilă și nu trebuie să fie spontană.

- În activitatea didactică învățătorii pot apela la modalități explicite de dezvoltare a capacității de autoevaluare a elevilor. *Autocorectarea sau corectarea reciprocă* este un prim exercițiu pe calea dobândirii autonomiei în evaluare. Elevul este solicitat să-și depisteze operativ unele erori, minusuri, în momentul realizării unor sarcini de învățare. În același timp, pot exista momente de corectarea lucrărilor colegilor. Depistarea lacunelor proprii sau pe cele ale colegilor constituie un prim pas pe drumul conștientizării competențelor în mod independent.
- O altă modalitate poate fi *autonotarea controlată*. În cadrul unei verificări, elevul este solicitat să-și acorde un calificativ, care se negociază apoi cu învățătorul sau împreună cu colegii. Cadrul didactic are datoria să argumenteze și să evidențieze corectitudinea sau incorectitudinea aprecierilor avansate.

Fișă de autoevaluare

Capacitatea evaluată: rezolvarea unei probleme

Criterii	+ sau-
Alcătuirea schemei	
Am ales corect cuvintele principale ale problemei	
Am ordonat corect cuvintele principale ale problemei	
Am indicat corect datele cunoscute	
Am evidențiat necunoscuta prin semn de întrebare	
Rezolvarea problemei	
Am ales corect operația aritmetică	
Am efectuat corect calculul	
Am notat corect cuvântul generalizator în paranteze după numărul obținut	
Scrierea răspunsului	
Am scris corect răspunsul problemei	

Fișă de autoevaluare

Capacitatea evaluată: *identificarea, citirea, scrierea numerelor naturale*

Concentrul _____ Elev _____

Cunosc numerele naturale	+ sau-
Numărarea	
• Am numărat în ordine crescătoare.	
• Am numărat în ordine descrescătoare.	
• Am numărat din doi în doi în ordine crescătoare.	
• Am numărat din doi în doi în ordine descrescătoare.	
<i>Identificarea numerelor</i>	
• Am recunoscut toate numerele scrise cu cifre.	
• Am indicat corect numărul după cantitatea de obiecte.	
Poziționarea numerelor	
• Am ales corect locul numărului în șirul numeric	

<ul style="list-style-type: none"> • Am indicat corect vecinii numerelor. • Am completat șirul numeric cu numerele care lipseau. 	
<i>Compararea numerelor</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Am comparat corect numerele. • Am utilizat corect simbolurile de comparație. 	

Fișă de autoevaluare

Capacitatea evaluată: *utilizarea limbajului matematic*

Elev _____

<i>Comunic în termeni matematici</i>	+ sau-
<i>Înțelegerea formulării sarcinilor</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Am înțeles toate sarcinile propuse oral de învățător. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am înțeles toate sarcinile propuse în scris de învățător. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am înțeles toate sarcinile scrise în manual. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am înțeles toate sarcinile propuse în caietele suplimentare. 	
<i>Utilizarea termenilor matematici</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Am folosit corect termenii pentru numere. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am utilizat corect termenii pentru operațiile cu numere. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am folosit corect termenii pentru rezolvarea problemelor. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am utilizat corect termenii pentru unitățile de măsură. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am folosit corect termenii geometrici. 	
<i>Verbalizarea acțiunilor matematice</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Am explicat cum se scriu numerelor în diferite contexte. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am explicat cum se rezolvă exercițiilor cu numere. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am expus cum rezolv problema. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am explicat cum efectuez măsurările. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am explicat cum construiesc și analizez figurile geometrice. 	
<i>Formularea întrebărilor și răspunsurilor</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Am formulat corect întrebări cu conținut matematic. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am formulat răspunsuri corecte la întrebări. 	

Clasa: I

Disciplina: Matematica

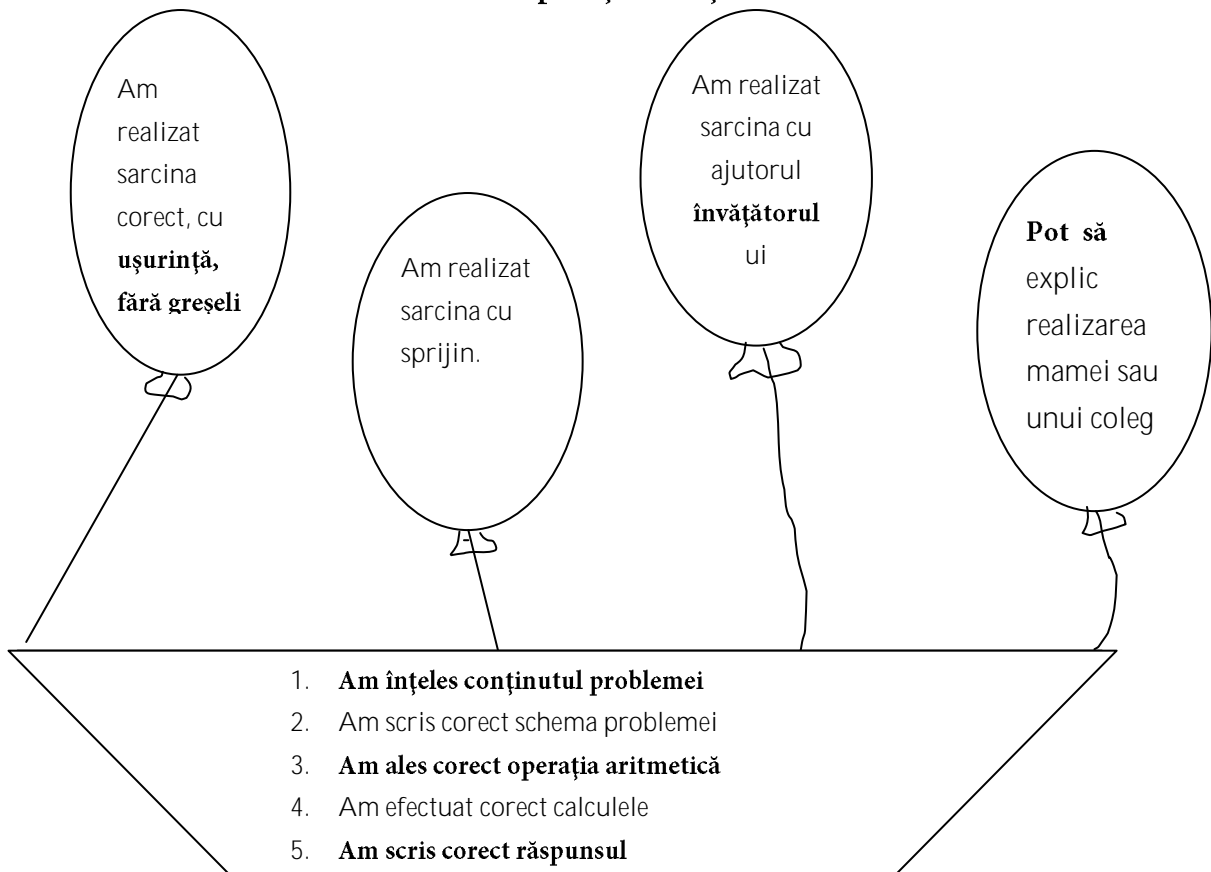
Subiectul curricular al lecției: Probleme de aflare a sumei

Obiectivul operațional: să rezolve probleme simple (ce presupun operații de adunare și scădere)

Capacitatea care se evaluează: rezolvarea problemei

Produs: problema rezolvată

Aplicații la lecții

Fișa de autoevaluare *Cireașa de pe tortă!*

Propunător: E. Berezovskaia

Clasa: I

Disciplina: Matematica

Subiectul curricular al lecției: Probleme de aflare a sumei. *Antrenarea capacităților.*

Obiectivul operațional: Să rezolve problemele simple, explicând în cuvinte proprii mersul rezolvării.

Produs: problema rezolvată.

Aplicație pentru o secvență de lecție

Acest instrument poate fi administrat periodic, se aplică în anumite momente ale demersului didactic, mai des la etapa reflecție.

Elevii primesc fișa concomitent cu problema, care trebuie rezolvată. Împreună cu învățător (deoarece nu toți elevii pot citi) urmăresc atent pașii ce au de parcurs pentru a „lua cireașa de pe tortă”. Rezolvă problema, o verifică și își evaluează produsul obținut.

Numele: _____ Parcurge treptele și câștigă cireașa de pe tortă!

BRAVO!

5. Am scris corect răspunsul.

4. Am calculat corect.

3. Am ales corect operația de rezolvare.

2. Am scris corect schema problemei.

1. Am citit atent problema.

Legenda: Verde – foarte bine Galben – bine **Roșu** – **binisor, dar mai exersează**

Revin la fișă și colorează treptele conform legendei: dacă cerința este îndeplinită foarte bine, treapta respectivă se colorează cu creion verde, dacă au fost comise unele imprecizii, corectări... se colorează cu creion galben; iar în caz când au fost comise mai multe greșeli se colorează cu creion roșu – atenționând că ar fi bine de exersat astfel de exerciții.

Fișa de autoevaluare: *Trenulețul vesel*

Propunător: E. Berezovskaia

Clasa: I

Disciplina: Educația tehnologică

Subiectul curricular al lecției: *Obiceiuri și tradiții: sărbătorile de primăvară – Mărțișorul.*

Confecționarea mărțișoarelor din diverse materiale.

Obiectivul operațional: Să confecționeze un colaj-felicitare, respectând etapele tehnologice.

Capacitatea care se evaluează: confecționarea unei felicitări.

Produs: colaj-felicitare.

Aplicație pentru o secvență de lecție

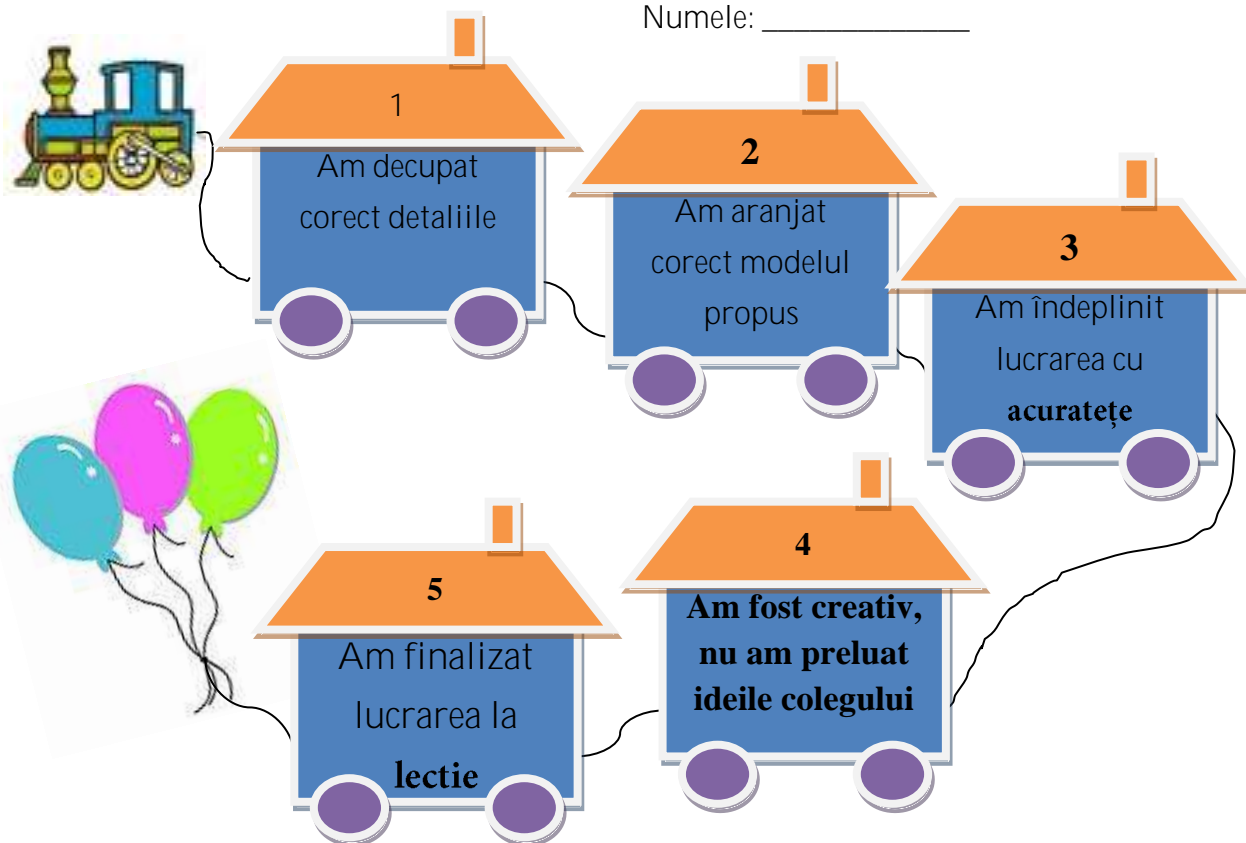
Acest instrument poate fi aplicat la etapa reflecție.

Elevii primesc fișa înainte de a începe lucrul. Împreună cu învățător (deoarece nu toți elevii pot citi) urmăresc atent pașii ce au de parcurs pentru a „lua baloanele aduse de trenuleț”. Confecționează un colaj-felicitare, respectând etapele tehnologice.

Revin la fișă și colorează fereastra vagonului respectiv conform legendei: dacă cerința este îndeplinită foarte bine, geamul se colorează respectiv cu creion verde, dacă au fost îndeplinite cerințele cu unele neajunsuri, corectări... se colorează cu creion galben; iar în caz când au fost comise mai multe greșeli se colorează cu creion roșu – atenționând că ar fi bine de exersat astfel de exerciții.

Fișa de autoevaluare: *Trenulețul vesel*

Numele: _____

Legenda:

Verde – foarte bine

Galben – bine

Roșu – binișor, dar mai exersează

Fișa de autoevaluare

Propunător: M. Derenco

Clasa: I

Disciplina: Limba română

Numărul lecției în modul: 11/58 Perioada postabecedară

Subiectul lecției: Dialogul oral. Textul suport: Fabula *Greierul și furnica* de A. Donici

Sub-competența: 1.14. Utilizarea eficientă a dialogului în viața cotidiană

Obiectivul lecției: Să alcătuiască oral un dialog utilizând formule de inițiere, de menținere și de încheiere a dialogului

Aplicație pentru o secvență de lecție

Elevii primesc sarcina de lucru: Alcătuiți un dialog cu următoare condiție „*Tu ești furnica, iar colegul tău este greierașul. Ce sfaturi îi poți da?*”. Pentru realizarea unui dialog corect se recomandă elevilor următoarele criterii:

- Respectarea temei propuse;
- Utilizarea formulilor de inițiere, de menținere și de încheiere a dialogului;
- Exprimare coerentă și corectă.

Activitatea propriu-zisă de elaborare a dialogului în perechi.

Administrarea instrumentului de evaluare. Se propune elevilor fișa de evaluare a dialogului elaborat cu calificativele: foarte bine, bine suficient. Se analizează acest instrument. Evaluarea dialogului. Se recomandă de prezentat oral dialogul elaborat colegilor, după care în baza instrumentului identifică calificativul potrivit produsului realizat.

Produsul: Dialog oral

The image shows three speech bubble boxes arranged horizontally. Each box contains a list of self-evaluation criteria for a dialogue. The criteria are marked with a small diamond symbol (❖).

- Box 1 (Left):**
 - ❖ Am respectat tema propusă
 - ❖ Am utilizat formulele de inițiere, de menținere și de încheiere a dialogului.
 - ❖ M-am exprimat corect și coerent;
- Box 2 (Middle):**
 - ❖ Am respectat tema propusă cu mici abateri;
 - ❖ Am utilizat incomplet formulele de inițiere, de menținere și de încheiere a unui dialog.
 - ❖ M-am exprimat cu unele ezitări;
- Box 3 (Right):**
 - ❖ Am respectat tema propusă, dar cu mai multe abateri
 - ❖ Am încercat să utilizez formulele de inițiere, de menținere și de încheiere a dialogului.
 - ❖ M-am exprimat cu ajutorul colegilor sau învățătorului;

Fișă de autoevaluare *Trenușul Tomas cel vesel*

Propunător: S. Miron

Clasa: I

Disciplina : Limba și literatura română

Numărul lecției în sistemul integrat: 218 /264

Numărul lecției în modul: 16/ 64

Unitatea de învățare: perioada postalfabetară

Subiectul lecției: Ciuboșele ogarului, după Călin Gruia (continuare). Restabilirea ordinii momentelor lecturii. Utilizarea corectă a expresiilor noi în enunțuri proprii

Tipul lecției: de formare a capacităților de înțelegere a cunoștințelor

Sub-competențe: 2.11.Utilizarea vocabularului însușit în diferite situații de comunicare: alcătuirea propozițiilor/enunțurilor, convorbiri.

Obiectivul operațional: O2-Să utilizeze cuvinte noi/expresii din text în contextul propus;

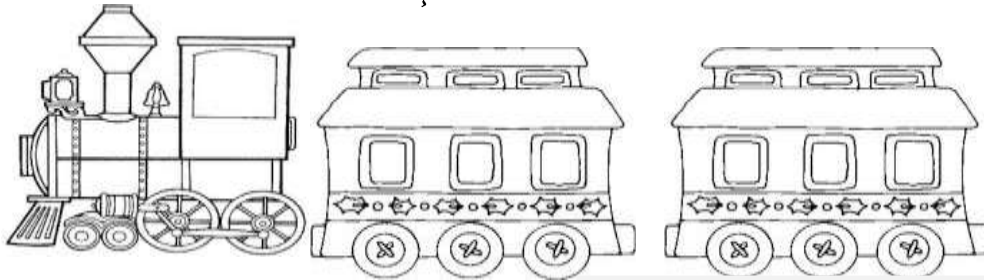
Produs: Enunțuri alcătuite cu utilizarea cuvintelor, expresiilor noi

Criterii de evaluare: Consecutivitatea/ordonarea ideilor. Exprimarea coerentă. Respectarea reperelor

Aplicație pentru o secvență de lecție

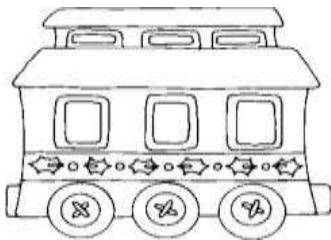
Instrumentul de evaluare propus mai jos, pentru acest subiect, se va aplica la etapa de realizare a sensului din cadrul ERRE. Se propune utilizarea instrumentului frontal. La tablă se va afișa fișa instrumentală, iar copiii care au propus frontal variante, își vor autoevalua răspunsul prin lipirea numelui scris la descriptorul (pe vagoneta) cu care s-a apreciat.

Trenuțul *Tomas cel vesel*

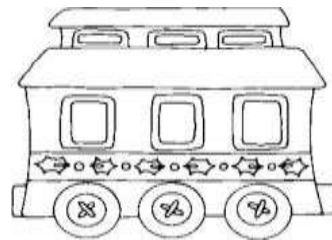

Alcătuiesc propoziția, utilizând neapărat cuvântul/ expresia nouă
Ordonez corect cuvintele în propoziție.

Alcătuiesc propoziția, utilizând neapărat cuvântul/ expresia nouă
Ordonez corect cuvintele în propoziție cu un pic de ezitare.

Alcătuiesc propoziția, utilizând cuvântul/ expresia nouă cu ajutor. Ordonez cuvintele în propoziție cu corectări.

Alcătuiesc propoziția, utilizând cuvântul/ expresia nouă cu careva greșeli. Ordonez cuvintele în propoziție cu ezitare.

Fișă de autoevaluare *Fluturașul* - cadrane de apreciere

Propunător: S. Miron

CLASA: I

Disciplina: Educația moral spirituală

Numărul lecției în sistemul integrat: 27/34

Numărul lecției în modul: 8/ 15

Unitatea: Eu și lumea din jur

Subiectul lecției: Copăcei de primăvară

Tipul lecției: de formare a capacităților de înțelegere a cunoștințelor

Subcompetențe: Recunoașterea semnificației unor norme din sfera valorilor moral spirituale

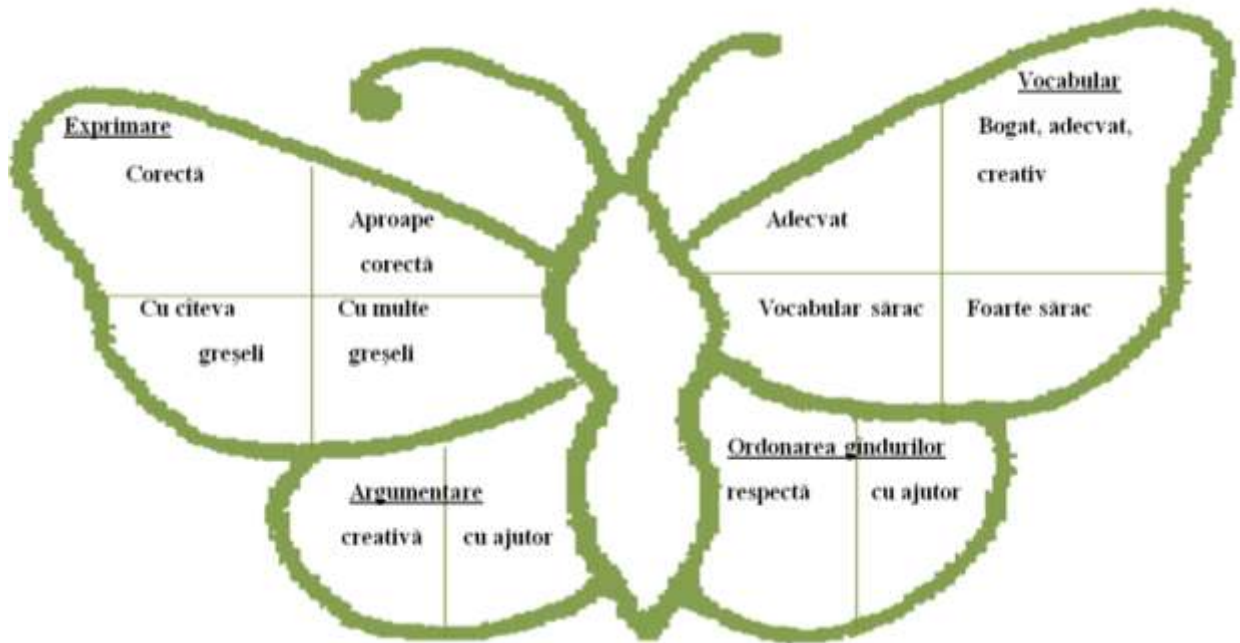
Obiectivul operațional: Să colaboreze cu membrii grupului în vederea efectuării sarcinii propuse;

Produs: Prezentarea orală a situației de comunicare (învățată, exersată independent)

Criterii de evaluare: Coerența exprimării orale. Succesiunea logică. Adecvarea vocabularului la subiectul luat în discuție.

Aplicație pentru o secvență de lecție

Instrumentul de evaluare propus mai jos, pentru acest subiect, se va aplica la etapa de realizare a sensului din cadrul ERRE. Se propune lucru în grup cu diverse sarcini pentru fiecare grup. Se recomandă evaluarea reciprocă, fiecare grup are fișa „Fluturașul isteț” și colorează acea parte a cadranului pe care o apreciază pentru comunicarea grupului vecin, după care o afișează la tablă.

Scările de autoevaluare

Propunător: N. Mîndru

Fiecare elev primește o fișă în care va participa la construirea propriei scări conform aspectelor evaluate, după următorul model.

Transcriere

Aspecte evaluate	Sucesiunea transcrierilor													
	octombrie													
Data														
▪ scriere caligrafică														
▪ scriere ortografică														
▪ acuratețe														

Se vor utiliza culorile: verde, galben, roșu

Fișă de autoevaluare

Capacitatea evaluată: *efectuarea de adunări și scăderi*

Concentrul _____

Elev _____ Data _____

Ce fac?	Efectuez calcule orale de adunare.	Efectuez calcule orale de scădere.	Efectuez calcule scrise de adunare.	Efectuez calcule scrise de scădere.	Efectuez calcule de aflare a unui termen necunoscut.
Cum fac?	<u>Se vor utiliza culorile verde, galben, roșu</u>	<u>Se vor utiliza culorile verde, galben, roșu</u>	<u>Se vor utiliza culorile verde, galben, roșu</u>	<u>Se vor utiliza culorile verde, galben, roșu</u>	<u>Se vor utiliza culorile verde, galben, roșu</u>

Fișă de autoevaluare Topul

Concentrul _____

	Știu foarte bine	Pot foarte bine	Trebuie să mai exersez
1.			
2.			
3.			

Fișă de recuperare

Autoterapie matematică

Concentrul _____

Perioada _____

Trebuie să mai exersez	✓
Să număr în ordine crescătoare.	
Să număr în ordine descrescătoare.	
Să numesc predecesorul/succesorul numărului.	
Să continui șirul numeric.	
Să compar numerele.	
Să efectuez calcule de adunare.	
Să efectuez calcule de scădere.	
Să efectuez calcule de aflare a unui număr necunoscut.	
Să rezolv probleme simple.	

Chestionar de autoevaluare pentru evaluările sumative

Elev _____ Data _____

Disciplina _____ Compartimentul _____

AM REUȘIT	+ sau-
Aplicabilitatea testului	
<ul style="list-style-type: none"> • Am înțeles sarcinile propuse. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am scris ușor pe spațiile rezervate. 	
Realizarea sarcinilor	
<ul style="list-style-type: none"> • Am realizat sarcinile din test. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am respectat timpul. 	
Autoverificare	
<ul style="list-style-type: none"> • Am rezervat timp pentru autoverificare 	
<ul style="list-style-type: none"> • Am verificat atent răspunsurile scrise. 	

Plan de recuperare:

Vreau să recuperez ce încă nu știu/nu pot bine	✓
<i>Am realizat cu greșeli lucrarea pentru că:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • n-am fost atent (ă) la sarcină 	
<ul style="list-style-type: none"> • nu mi-a fost clară sarcina 	
<ul style="list-style-type: none"> • n-am folosit instrumentele corecte 	
<ul style="list-style-type: none"> • n-am utilizat materialele necesare 	
<ul style="list-style-type: none"> • n-am utilizat corect tehnica executării lucrării 	
<i>În continuare trebuie:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • să ascult atent sarcina 	
<ul style="list-style-type: none"> • să adresez întrebări suplimentare când nu înțeleg sarcina 	
<ul style="list-style-type: none"> • să folosesc instrumentele corecte 	
<ul style="list-style-type: none"> • să utilizez materialele necesare 	
<ul style="list-style-type: none"> • să însușesc tehnica realizării lucrării 	

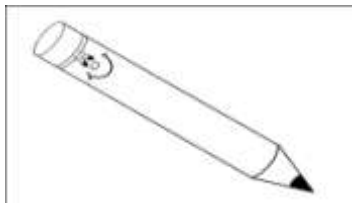
Plan de dezvoltare:

Vreau să pot mai mult	✓
<i>Am realizat fără greșeli lucrarea pentru că:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • am fost atent (ă) la sarcină 	
<ul style="list-style-type: none"> • mi-a fost totul clar în sarcină 	
<ul style="list-style-type: none"> • am folosit instrumentele corecte 	
<ul style="list-style-type: none"> • am utilizat materialele necesare 	
<ul style="list-style-type: none"> • am utilizat corect tehnica executării 	
<i>În continuare trebuie:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • să aleg o sarcină interesantă 	
<ul style="list-style-type: none"> • să selectez o sarcină mai complicată 	
<ul style="list-style-type: none"> • să creez o lucrare nouă 	

• să folosesc ceea ce știu/ce pot în noua lucrare	
• să folosesc corect tehnica executării lucrării	
• să evit repetarea	

Fișa de evaluare reciprocă *Creioanele*

Propunător: A. Bujag

Subiectul curricular: motive ornamentale simple

Obiectivul operațional: să execute în creion pe foaia de hîrtie în pătrățele „Motive ornamentale simple”

Capacitatea care se evaluează: orientarea pe foaia în pătrățele

Produs: desenul realizat

Aplicație pentru o secvență de lecție

După descoperirea elementelor din desenul propus, elevul va avea sarcina de a executa în creion pe foaia de pătrățele ornamentul din față.

Criterii de evaluare	Descriptori de performanță
1. Corectitudinea realizării desenului	Alege corect sau cu mici abateri sau cu unele inexactități locul realizării desenului
2. Acuratețea realizării desenului	Execută cu maximă acuratețe cu acuratețe lucrarea
3. Finalizarea lucrării	Execută integral lucrarea în termenii stabiliți / depășind puțin timpul / execută aproape pînă la final lucrarea

Fișa de evaluare reciprocă

Evaluarea mea Evaluarea colegului

1. Am ales corect locul realizării desenului ornamental.			
2. Am reprodus cu exactitate modelul pe foaie.			
3. Am executat cu acuratețe lucrarea.			
4. Am executat lucrarea integral în timpul stabilit.			

Fișă de inter - evaluare

Valoarea culorii

Denumirea grupului _____

Numele, prenumele elevului	Toate culorile sunt utilizate corect.	Cele mai multe culori sunt utilizate corect.	Doar două-trei culori sunt utilizate corect.	A folosit o singură culoare.

Fișă de evaluare reciprocă

Capacitatea evaluată: rezolvarea problemei

ÎNTREBĂRI	Autoevaluare	Evaluarea de către coleg
Am indicat corect datele cunoscute		
Am evidențiat valorile necunoscute prin indicarea semnului de întrebare		
Am evidențiat întrebarea problemei prin încercuirea semnului de întrebare respectiv		
Am ales corect fiecare operație		
Am efectuat corect calculele		
Am formulat justificările/pașii planului de rezolvare în corespundere cu sarcina prezentată în problemă		
Am scris corect răspunsul problemei		

Fișă de evaluare reciprocă Grila lui Quintilian

Capacitatea evaluată: rezolvarea problemei

ÎNTREBĂRI	Autoevaluare	Evaluarea de către coleg
Am ales corect cuvintele principale ale problemei?		
Am ordonat corect cuvintele principale ale problemei?		
Am indicat corect datele cunoscute?		
Am evidențiat necunoscuta prin semn de întrebare?		
Am ales corect operația aritmetică?		
Am efectuat corect calculul?		
Am notat corect cuvîntul generalizator în paranteze după numărul obținut?		
Am scris corect răspunsul problemei?		

Fișa de a învăța să înveți: Secretul memorării.

- Citesc cuvintele cu ochii deschiși de parcă aș fotografia.
- Le citesc în gând, apoi în voce tare.
- Le vrăjesc ca ele să se ascundă în mintea mea.
- Închid ochii și încerc să le găsesc acolo unde le-am ascuns.
- Deschid ochii și recit, apoi verific dacă este la fel și în carte.
- Dacă am greșit continui pînă nu voi face nicio greșeală.

Fișa de eficiență a învățării: recitarea unei poezii

Capacitatea evaluată: a recita o poezie

PENTRU A ÎNVĂȚA/A MEMORA O POEZIE
Memorare
Cunosc titlul și autorul poeziei Nu ezit și nu uit niciun vers Recit toate versurile
Dicție
Dicția mea e clară: rostesc corect și clar fiecare cuvînt din poezie Vorbesc fără efort Potrivesc respirația. În timpul recitării potrivesc ritmul (nici prea repede nici prea lent) Intonează diferit și adecvat unele versuri, în funcție de conținutul pe care îl exprimă.
Prezentare
Am o ținută potrivită. Sunt concentrat la recitare. Privesc colegii mei. În situații potrivite adaug gest și mimică

Fișa de evaluare: recitarea unei poezii

Capacitatea evaluată: a recita o poezie

Elev _____

DUPĂ CE AM RECITAT O POEZIE, AM OBSERAT CĂ	
Memorare	
Am prezentat titlul și autorul poeziei Nu am ezitat și nu am uitat niciun vers Am recitat toate versurile	
Dicție	
Dicția mea a fost clară: am rostit corect și clar fiecare cuvînt din poezie Am vorbit fără efort Am potrivit respirația. În timpul recitării am potrivit ritmul (nici prea repede nici prea lent) Am intonat diferit și adecvat unele versuri, în funcție de conținutul pe care îl exprimă.	

Prezentare	
Am avut o ținută potrivită. Am fost concentrat la recitare. Am privit colegii mei. În situații potrivite am adăugat gest și mimică	

Fișa de eficiență a evaluării - Fișa de autoevaluare

<p>Cînd povestesc un text literar pe scurt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilizez cuvintele-cheie; • Folosesc cuvintele noi, expresiile potrivite textului; • Respect cele trei părți: introducerea, cuprinsul și încheierea; • Respect logica textului; • Expun coerent și clar fiecare gînd. 	<p>Criterii de evaluare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cuvintele-cheie; • Cuvinte noi, expresii potrivite textului; • Introducerea, cuprinsul și încheierea; • Logica textului; • Coerență și claritate în fiecare gînd.
<p>Pentru a ALCĂTUI UN DIALOG</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilizez cuvintele-cheie. • Urmăresc să corespundă temei propuse. • Respect ordinea logică a replicilor. • Utilizez formulele de inițiere, de menținere și de încheiere ale unui dialog. • Mă exprim coerent și corect. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizez cuvintele-cheie. • Urmăresc să corespundă temei propuse. • Respect ordinea logică a replicilor. • Utilizez formulele de inițiere, de menținere și de încheiere ale unui dialog. • Mă exprim coerent și corect.
<p>Pentru a ALCĂTUI O SITUAȚIE DE COMUNICARE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilizez cuvinte potrivite situației/imaginii. • Urmăresc să corespundă temei propuse. • Respect ordinea logică a gîndurilor. • Argumentez ideea propusă. • Mă exprim coerent și corect. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizez cuvinte potrivite situației/imaginii. • Urmăresc să corespundă temei propuse. • Respect ordinea logică a gîndurilor. • Argumentez ideea propusă. • Mă exprim coerent și corect.
<p>Pentru a LUCRA ÎN GRUP</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sunt responsabil de produsul comun și de sarcina mea în acest grup. • Susțin atmosfera de lucru și sunt calm pe tot parcursul activității. • Formulez argumente. • Susțin ideile bune. • Contribui la luarea unei decizii de grup. • Păstrez relații colegiale cu toți membrii grupului. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sunt responsabil de produsul comun și de sarcina mea în acest grup. • Susțin atmosfera de lucru și sunt calm pe tot parcursul activității. • Formulez argumente. • Susțin ideile bune. • Contribui la luarea unei decizii de grup. • Păstrez relații colegiale cu toți

<ul style="list-style-type: none"> • Ajut colegii aflați în dificultate și solicit ajutor dacă am nevoie. 	<p>membrii grupului.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajut colegii aflați în dificultate și solicit ajutor dacă am nevoie.
<p>Pentru a PREZENTA PRODUSUL PROIECTULUI DE GRUP</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mă exprim clar, relevant și fluent, • Stabilesc contact vizual cu toți colegii. • Mențin atenția prin gesturi, mimică, postură adecvată. • Tonul este moderat, potrivit. • Respect cerința de a prezenta după criteriul comun. • Respect integral timpul. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mă exprim clar, relevant și fluent, • Stabilesc contact vizual cu toți colegii. • Mențin atenția prin gesturi, mimică, postură adecvată. • Tonul este moderat, potrivit. • Respect cerința de a prezenta după criteriul comun. • Respect integral timpul.
<p>Pentru a REALIZA / A CREA UN PRODUS DE GRUP</p> <ul style="list-style-type: none"> • Propun soluții originale care să rezolve problema înaintată • Caut și găsesc informații relevante temei propuse • Respect întocmai algoritmul propus • Aspectul produsului corespunde cerinței • Produsul are aspect lizibil, îngrijit 	<ul style="list-style-type: none"> • Propun soluții originale care să rezolve problema înaintată • Caut și găsesc informații relevante temei propuse • Respect întocmai algoritmul propus • Aspectul produsului corespunde cerinței • Produsul are aspect lizibil, îngrijit
<p>Pentru a PREZENTA PRODUSUL PROIECTULUI DE GRUP</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mă exprim clar, relevant și fluent, • Stabilesc contact vizual cu toți colegii. • Mențin atenția prin gesturi, mimică, postură adecvată. • Tonul este moderat, potrivit. • Respect cerința de a prezenta după criteriul comun. • Respect integral timpul. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mă exprim clar, relevant și fluent, • Stabilesc contact vizual cu toți colegii. • Mențin atenția prin gesturi, mimică, postură adecvată. • Tonul este moderat, potrivit. • Respect cerința de a prezenta după criteriul comun. • Respect integral timpul.

Pentru a REALIZA / A CREA UN PRODUS DE GRUP <ul style="list-style-type: none"> • Propun soluții originale care să rezolve problema înaintată • Caut și găsesc informații relevante temei propuse • Respect întocmai algoritmul propus • Aspectul produsului corespunde cerinței • Produsul are aspect lizibil, îngrijit 	<ul style="list-style-type: none"> • Propun soluții originale care să rezolve problema înaintată • Caut și găsesc informații relevante temei propuse • Respect întocmai algoritmul propus • Aspectul produsului corespunde cerinței • Produsul are aspect lizibil, îngrijit
--	--

Fișa de eficiență a învățării: recitarea unei poezii

Capacitatea evaluată: a recita o poezie

PENTRU A ÎNVĂȚA/A MEMORA O POEZIE
Memorare
Cunosc titlul și autorul poeziei Nu ezit și nu uit niciun vers Recit toate versurile
Dicție
Dicția mea e clară: rostesc corect și clar fiecare cuvânt din poezie Vorbesc fără efort Potrivesc respirația. În timpul recitării potrivesc ritmul (nici prea repede nici prea lent) Intonează diferit și adecvat unele versuri, în funcție de conținutul pe care îl exprimă.
Prezentare
Am o ținută potrivită. Sunt concentrat la recitare. Privesc colegii mei. În situații potrivite adaug gest și mimică

Fișă de autoevaluare: recitarea unei poezii

Capacitatea evaluată: a recita o poezie

Elev _____

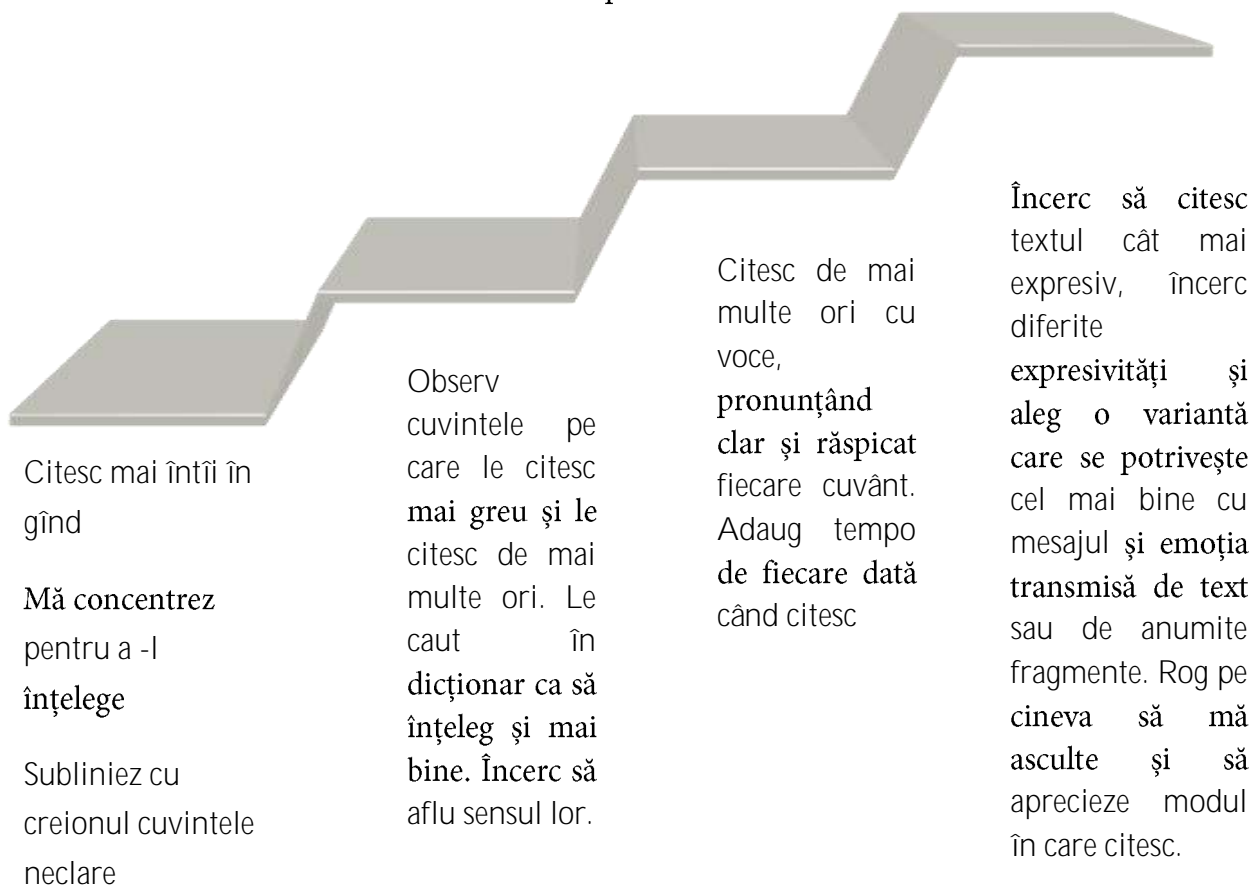
DUPĂ CE AM RECITAT O POEZIE AM OBSERVAT CĂ	+ sau-
Memorare	
Am prezentat titlul și autorul poeziei Nu am ezitat și nu am uitat niciun vers Am recitat toate versurile	
Dicție	

<p> Dicția mea a fost clară: am rostit corect și clar fiecare cuvânt din poezie Am vorbit fără efort Am potrivit respirația. În timpul recitării am potrivit ritmul (nici prea repede nici prea lent) Am intonat diferit și adecvat unele versuri, în funcție de conținutul pe care îl exprimă. </p>	
Prezentare	
<p> Am avut o ținută potrivită. Am fost concentrat la recitare. Am privit colegii mei. În situații potrivite am adăugat gest și mimică </p>	

Fișa de eficiență a învățării: Citirea cu voce a unui text

Capacitatea **evaluată**: a citi cu voce un text

Pentru a citi bine cu voce un text trebuie să respect următoarele sfaturi:

Fișa de autoevaluare: Căsuța

- Citesc cu **ușurință**.
- **Pronunț corect toate cuvintele.**
- **Respect semnele de punctuație.**
- **Citesc cu intonație și expresivitate.**

Am realizat sarcina dată corect, cu **ușurință, fără greșeli**

Am realizat sarcina dată cu sprijin (cu repere)

Am realizat sarcina dată cu **sprijin susținut** (cu mai multe repere)

Instrumente sau mijloace de culegere a informațiilor (ale învățătorului)

Catalogul clasei este un document de stat și va fi obligatoriu completat de către învățătorul-diriginte sau cadrul didactic care este responsabil de o anumită disciplină. Se va completa în conformitate cu cerințele planului-cadru și a curriculumului școlar aprobate de Ministerul Educației.

Note și alte forme de notare în catalogul clasei nu se fixează.

Pentru monitorizarea evaluării rezultatelor școlare ale fiecărui elev învățătorul va duce evidența sistematică a capacităților specifice fiecărei discipline școlare.

Formele și modurile de a fixa rezultatele școlare ale elevilor învățătorul le determină independent, la alegere.

Instrumente de monitorizare pot fi considerate următoarele:

- registre de înregistrare a performanțelor
- fișe de observare
- fișe de evaluare
- scalele de evaluare;
- diagrame de monitorizare a progresului;
- fișa de monitorizare a progresului;
- agende,
- seturi de întrebări
- interviul
- chestionarul
- ghidul de conversație/planul de dezbateră
- protocolul de observare
- listele/inventarele de control/raportare
- portofoliul;
- studiul de caz;
- grila de observare;
- lista de control/de verificare;
- scara/ scala de clasificare a performanțelor individuale ale elevului.

Aceste instrumente sunt realizate de către învățători indicându-se culori, simboluri («±»), sau abrevieri ale calificativelor Fb., B., S.

Instrumente de acumulare a informației:

- Vor reflecta periodicitatea evaluării și dinamica formării de competențe/capacități la nivel sintetic.
- Cadrul didactic va folosi aceste instrumente pentru a avea informații sintetizată, nu pentru a fi prezentată părinților.
- Nu se va face o comparație la nivel de grup al elevilor, pe baza acestor instrumente.
- Înregistrările sunt opționale însă prezintă dovezi veridice pentru a monitoriza prestațiile elevilor, or funcția lor este de a regla procesul, a observa dinamica creșterii/descreșterii elevului și a procesa măsuri ameliorative.

Instrumentele de acumulare a informației vor servi pentru ameliorări, recuperări, pentru activități independente și diferențiate care vor stimula și vor menține învățarea motivată.

Învățătorul are posibilitate să realizeze harta performanțelor individuale ale elevilor, cu o analiză de conținut în care va reflecta:

- nivelul achizițiilor de capacități ale elevului pe descriptorii de performanță la disciplina școlară,
- rezultatele la evaluările formative pe etape și la evaluările sumative.
- fișele de recuperare și ameliorare;
- fișele de dinamică și progres pentru un an întreg.

Forma analizei de conținut va fi elaborată de comisia metodică a învățătorilor claselor primare și a cadrelor didactice responsabili de alte discipline la această treaptă.

Raportul privind analiza de conținut va elabora concluzii despre dificultățile apărute și se vor trasa posibilitățile de recuperare, măsurile de îmbunătățire.

Interviul de tip focus grup este un interviu de grup focalizat pe analiza percepțiilor, motivațiilor sentimentelor, nevoilor și opiniilor elevilor despre învățare.

Model de focus grup. Ce vă reușește să faceți? Cum reușiți să învățați mai bine? Ce vă este dificil? Când simțiți că vă reușește cel mai bine? Aveți nevoie de ajutor? Cât de des? Când aveți nevoie de ajutor? Cum vă simțiți când în timpul lecției? Cum vă simțiți când sunt evaluați? Ce ar trebui să fac eu, învățătorul ca voi să învățați mai bine? Tehnici: *Interviul, Scaunul autorului.*

Ghidul de interviu individual: comportamente și experiențe personale; opinii și atitudini; trăiri, emoții și sentiment; cunoștințe sau informații deținute; caracteristici personale.

Protocol de observație. *Ex.:Tema observației:* Nivelul de integrare a copiilor în activitatea în grup

Datele de observație	Interpretarea lor
<p>Este responsabil de produsul comun și de sarcina în acest grup.</p> <p>Sușține atmosfera de lucru și este calm pe tot parcursul activității.</p> <p>Formulează argumente.</p> <p>Sușține ideile bune.</p> <p>Contribuie la luarea unei decizii de grup.</p> <p>Păstrează relații colegiale cu toți membrii grupului.</p> <p>Ajută colegii aflați în dificultate și solicită ajutor dacă am nevoie.</p>	<p>Simte nevoia de</p> <p>Capacitate mare de</p> <p>Grad mare de</p> <p>Atenție stabilă, capacitate mare de concentrare</p> <p>Angajare, activism, autoafirmare</p> <p>Limbaj bogat, expresiv, fluentă a vorbirii</p> <p>Prelucrare complexă a informațiilor</p> <p>Respect față de grup</p> <p>Rapiditate a întipăririi informațiilor</p> <p>Atenție stabilă și distributivă</p> <p>Autoafirmare, activism, dinamism</p> <p>Curiozitate mare, interes crescut</p> <p>Independență în rezolvarea sarcinilor, siguranță de sine</p> <p>Încredere mare în forțele proprii, stăpânire de sine</p> <p>Autoafirmare</p> <p>Grad mare de sociabilitate, siguranță și independență</p> <p>Lipsă de ordine în activitate, îmbrăcăminte, rechizite</p> <p>Capacitate redusă de autoorganizare</p> <p>Regulile grupului din care face parte nu sunt interiorizate</p> <p>Tip inert de activitate nervoasă superioară</p> <p>Lipsă de încredere în sine</p> <p>Limbaj sărac, vorbire lipsită de fluentă și cursivitate</p> <p>Timiditate accentuată</p>

	Ritm lent de întipărire a informațiilor, timiditate, neîncredere în forțele proprii Atenție puțin stabilă, fluctuantă Capacitate redusă de concentrare și rezistență la efort intelectual Pasivitate, lipsă de angajare și autoafirmare Emotivitate, lipsa încrederii în sine Lipsă de interes, indiferență Lipsa atitudinii critice și a angajării Emotivitate, grad mic de sociabilitate
--	---

Fișă de observare a comportamentului în timpul executării lucrării practice

Elevul _____

Data _____

Observator _____

<i>Cum lucrează elevul</i>	+ sau-
<i>Capacitatea de organizare a muncii</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Începe lucru organizat. • Lucrează conform algoritmului. • Este atent la detalii. 	
<i>Puterea de concentrare</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Se concentrează ușor în procesul executării lucrării. • Ignoră discuțiile cu colegii. • Evită întrebările adăugătoare. 	
<i>Efortul depus</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Depune multă străduință. • Realizează insistent lucrarea. • Depășește independent neclaritățile. 	
<i>Interesul</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Lucrează cu mare interes. • Evită oboseală. 	

Fișă de monitorizare a progresului:

Exerciții de dezvoltare fizică generală cu obiecte și fără obiecte

Capacități evaluate: executarea exercițiilor de dezvoltare fizică generală cu obiecte și fără obiecte

Elevul _____

Criteria de evaluare	Data, luna												
Poziția corpului față de obiect													
<ul style="list-style-type: none"> • A respectat poziția inițială a corpului. 													
<ul style="list-style-type: none"> • A respectat poziția față de obiect. 													

Cunoașterea termenilor de bază																			
<ul style="list-style-type: none"> • Înțelege ușor indicațiile/comenzile. • Execută exercițiile conform comenzilor. 																			
Tempoul mișcării																			
<ul style="list-style-type: none"> • Efectuează mișcări conform tempoului indicat. • Mărește ușor tempoul mișcării. 																			
Direcția mișcării																			
<ul style="list-style-type: none"> • Se deplasează imediat în direcția indicată. • Schimbă ușor direcția mișcării. • Respectă comenzile. 																			

Diagramă pentru monitorizare a lucrărilor scrise

Fiecare elev primește o fișă în care învățătorul va monitoriza evoluția elevului conform criteriilor de evaluare, după următorul model:

	Succesiunea lucrărilor scrise							
Criterii de evaluare	Data	Data	Data	Data	Data	Data	Data	Data
Respectarea spațiului de scriere								
Scrierea corectă a semnelor grafice								
Respectarea spațiilor libere între cuvinte								
Scrierea îngrijită								

Se vor utiliza culorile: verde, galben, roșu

4.3. Instrumente **de comunicare socială (părinții, familia, reprezentanții legali ai copilului) a rezultatelor evaluării**

În procesul de comunicare cu părinții, în scopul îmbunătățirii rezultatelor școlare, cadrele didactice vor utiliza diverse metode, procedee și forme: note informative de tip scrisori, carnete de dialog, scurte mesajele scrise, e-mailuri, comunicări *tete-a-tete*, mentoring, coaching.

Informarea părinților despre rezultatele școlare trebuie adaptată la stilul de comunicare cu fiecare familie în parte. Cu acordul sau acceptul și cu tratare individuală se vor alege formele de comunicare cu familia. Cadrele didactice vor conveni împreună cu reprezentanții legali ai copilului despre modul în care comunicarea va fi mai eficientă.

Se recomandă stabilirea consilierilor de tip *tete-a-tete*, în care învățătorii vor asigura principiul confidențialității, vor discuta despre succesele elevilor, vor remarca reușitele copiilor pe anumite segmente, vor asculta părinții despre modul în care copilul se încadrează în școlaritate. Comunicarea trebuie să fie însoțită de dovezi. De obicei se discută pe baza portofoliului individual al elevului, pe baza caietelor și a notișelor individuale ale profesorului. Se vor utiliza fără a face comparații între alți elevi. Se va asigura principiul confidențialității. Învățătorul împreună cu părintele va facilita învățarea elevului, vor stabili sarcini comune pentru interesul copilului.

Corespondența constituie un model eficient de comunicare cu părinții, care câștigă timp, are efect de moment și măsurile ameliorative pot fi realizate la timpul convenit. Contactul direct cu familia nu este oricând posibil, însă prin aceste instrumente e poate asigura o monitorizare a elevilor pentru a fi încurajați, stimulați.

Scrisorile **către/pentru părinți reprezintă** informare despre rezultatele elevilor, apreciere despre anumite succese pe proces și recomandări de eficientizare în familie. Caracterul scrisorii trebuie să fie confidențial. Informația trebuie să fie operațională, să aprecieze comportamente concrete în raport cu anumite achiziții intelectuale sau atitudinale. Scrisorile trebuie să fie transmise periodic, atunci când apare necesitatea, dar nu mai rar de o dată în lună. Scrisorile se întocmesc pe baza informației acumulate pe procesul de învățare. Prin scrisorile date se așteaptă soluționarea situațiilor dificile. Se va urmări încurajarea părinților. Volumul scrisorilor trebuie să fie rațional.

Prezentăm câteva exemple de scrisori:

<p>Stimată familie _____ ,</p> <p>Cu o deosebită plăcere vin să vă comunic că fiica dvs. _____ prezintă rezultate bune și foarte bune pe parcursul lecției de limba română, dînd dovadă de creativitate, acuratețe și corectitudine în realizarea diverselor sarcini.</p> <p>Pentru a îmbunătăți exprimarea orală și a îmbogăți vocabularul, ne-am propus să vizităm mai des bibliotecă. În acest sens, vă rugăm să ne fiți parteneri de lectură prin a discuta împreună lecturile efectuate. A solicita exprimarea în voce a emoțiilor și a sentimentelor trăite în timpul lecturii.</p> <p>Cu încredere și mulțumiri, Învățător.</p>	<p>Adresare potrivită</p> <p>Aprecieri ale succeselor</p> <p>Recomandare cu caracter partenerial</p> <p>Încurajare</p>
---	--

<p>Stimați părinți ai <u>prenumele elevului</u> sau Stimată familie...</p> <p>Vreau să ne bucurăm împreună de succesele copilului dvs. în scriere ordonată și îngrijită. Vă recomand să-i fiți alături și pentru buna înțelegere a temei <i>Aflarea scăzătorului necunoscut</i>. În acest sens ar fi bine să organizați calcule mentale, astfel încât să se automatizeze înțelegerea aflării scăzătorului prin operația de scădere.</p> <p>Cu siguranță împreună vom reuși să învățăm mai multe lucruri utile!</p> <p>Vă mulțumesc! Învățătoarea</p>	<p>Adresare potrivită</p> <p>Aprecieri ale succeselor</p> <p>Recomandare cu caracter partenerial</p> <p>Încurajare</p>
--	--

<p>Stimați părinți!</p> <p>Țin să menționez efortul Dumneavoastră în urma recomandărilor din scrisoarea precedentă. Acum copilul participă cu plăcere la jocurile didactice ce conțin cazuri de înmulțire și împărțire tabelară, își expune ferm părerea în grupul de lucru, se oferă să acorde ajutor colegilor. În acest context vă rog să mențineți interesul copilului pentru matematică. I-ar prinde bune niște jocuri în familie, niște ieșiri în piață, la magazin cu calculul prețului, costului produselor cu utilizarea înmulțirii și împărțirii. Alcătuirea și rezolvarea problemelor simple l-ar face și mai sigur în puterile lui și i-ar facilita înțelegerea implementării în situații reale a calculelor.</p> <p>Sunt sigură că împreună vom reuși! Învățătoare Arion V</p> <p style="text-align: right;">Data.....</p>	<p>Adresare potrivită</p> <p>Aprecieri ale succeselor</p> <p>Recomandare cu caracter partenerial</p> <p>Încurajare</p>
---	--

Stimată familie.....,

Scrisorile reprezintă o altă modalitate de comunicare cu familiile. Se pot trimite ori de câte ori este nevoie. Reușita este pentru formulare tip. Trimițând acasă o astfel de scrisoare prin copil din două în două săptămâni sau o dată pe lună vă asigurați că toate familiile sunt informate substanțial. Tonul și conținutul scrisorilor poate varia. Învățătorii pot utiliza:

- scrisoarea de înștiințare, pentru a descrie evenimente și activități petrecute în școală și pentru a sugera diferite căi de aprofundarea acestor activități la domiciliu.
- apelează la o abordare tematică, dezbătând activități și idei care detaliază o anumită temă.
- scrisori cu diverse anunțuri ca: „ evenimente prezentate” , „ de reținut” etc.

Într-o scrisoare de înștiințare se pot include:anunțuri ale unor întruniri, ale unui eveniment sau ale unor excursii;cereri de materiale cu care părinții ar putea ajuta la realizarea unui proiect;informații care țin de viața comunității;sugestii despre activitățile care trebuie să se desfășoare acasă; note de mulțumire pentru părinții care se oferă voluntari sau cereri pentru activitățile de voluntariat. Scrisorile de înștiințare trebuie să fie scurte și lizibile. Este mai eficient să trimiteți scrisori scurte în mod frecvent decât scrisori lungi la intervale rare.

„**Notițe și observații**” trimise la domiciliu de învățător cu detalii despre activitățile preferate de copil. Se poate ca într-o astfel de familie, un bunic/o bunică să aibă grijă de copii cât timp părinții

sunt la serviciu. Bunica poate participa cu plăcere la o activitate săptămînală de gătit, împreună cu copiii, în sala de clasă. Aceasta permite copilului să aibă un membru al familiei lui care cunoaște noua lui lume, iar bunica, ajungînd să cunoască mai multe despre activitățile din sala de clasă, poate comunica impresiile și noutățile restului familiei.

Carnetele de dialog. Acestea circulă între casă și școală și sunt foarte utile. Aceasta este o modalitate foarte nimerită în care familiile pot dialoga cu învățătorul, mai ales dacă familiile nu prea au timp să comunice astfel la grădiniță sau dacă nu au telefon. Aceste carnete de dialog pot fi simple caiete cu foi detașabile, decorate de către copil, care sunt „transportate” înspre și dinspre școală de către copil sau de către un membru al familiei. În cazul unui copil cu particularități sau probleme specifice, acesta poate fi un mod optim de a asigura fluxul unei comunicări continue. Astfel se pot ușor aduce la cunoștința învățătorului și a familiei succesele sau schimbările de comportament ale copilului.

Scurte mesaje scrise. Comunicarea dintre școală și familie poate fi facilitată și de transmiterea unei scurte note (a unui mesaj) către părinți, prin copil. Mesajele trebuie să fie scurte și clare și să descrie o realizare a copilului, o nouă deprindere sau un nou comportament. Ele pot de asemenea să conțină mulțumiri adresate familiei pentru ceea ce a făcut pentru școală. Familia apreciază gestul învățătorului de a trimite astfel de mesaje și se poate simți încurajată să trimită la rîndul ei mesaje învățătorului. Acest stil de comunicare poate fi deosebit de eficient dacă învățătorul lucrează cu copilul la un proiect anume care este apoi aprofundat acasă, cu părinții.

Vă sugerăm următorul mesaj: ***Dragi părinți, Vă invităm să sărbătorim împreună ființa cea mai dragă, „MAMA”. Veniți să ne bucurăm împreună.***

Afișierul pentru anunțuri. Afișierele reprezintă o altă modalitate prin care se comunică informații familiilor într-o manieră informală. Informațiile de pe afișier pot fi adresate direct anumitor părinți. Ele pot fi: anunțuri ale diverselor întruniri, biletele cu note despre comportamentul copilului sau despre alte aspecte importante. Se pot prezenta și informații legate de activitățile petrecute în școală, produse artistice ale copiilor, povestiri despre excursiile făcute sau fotografii cu membrii familiilor din care provin copiii. De asemenea, vor fi afișate și liste cu orarul zilnic, note care trebuie semnate, liste cu instrucțiuni pentru voluntari. Informațiile de pe afișier pot repeta sau accentua date deja menționate prin intermediul altor forme de comunicare cum ar fi scrisorile sau mesajele scrise.

4.4. Procesarea și interpretarea datelor evaluării: tabelul de performanță

Tabelul de performanță:

- Prezintă rezultatele individuale ale elevului, sub formă de descriptori de performanță.
- Capacitățile/competențele specifice sunt racordate la standardele curriculare de performanță pe fiecare clasă separat.
- Se completează în fiecare an de către învățătorul-diriginte.
- Părintele deține o copie a prezentului tabel încă la începutul anului școlar.
- Permite părinților și copilului să cunoască rezultatele posibile de atins în timpul anului școlar.
- Constituie o informație veridică pentru transferul în altă instituție.
- Se prezintă părinților la finele anului de învățământ cu semnătura dirigintelui.
- Părinții semnează în fiecare an prezentul tabel de performanță.
- Administrația instituției de învățământ aplică ștampilă și semnătură după semnătura părintelui.
- Se păstrează la administrația instituției de învățământ în dosarul personal.

Dirigintele va completa rubrica „Rezultatul elevului” se va completa cu unul din cuvintele:

- Independent; corect; cu ușurință; toate; creativ; cu exactitate; cu precizie; cu corectitudine; coerent; clar; sigur, indicînd un nivel de performanță *foarte bun*, fără a scrie calificativul *foarte bine*.
- cu mici greșeli; parțial corect; majoritatea; cu mici abateri; cu mici intervenții; cu mici incorectitudini; cu mici ezitări; indicînd un nivel de performanță *bun*, fără a scrie calificativul *bine*.
- ghidat; ajutat; cu ezitări; cu greșeli; unele; cu abateri; cu sprijin acordat; cu dificultate; cu incoerențe; nesigur, indicînd un nivel de performanță *suficient*, fără a scrie calificativul *suficient*.

INSTITUȚIA DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Tabel de Performanță Școlară

Elev _____

Clasa _____

Data nașterii _____

Anul de studii _____

Informație despre instituția de învățămînt:

Adresa:

Site:

Telefon:

E-mail:

Diriginte: _____

Părinți (tutore): _____

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ La sfârșitul clasei I elevul va demonstra următoarele capacități:	Rezultatul elevului		
	Independent	ghidat de învățător	cu mai mult sprijin
1. Rostește cu claritate mesaje orale, pe teme accesibile.			
2. Rostește cu claritate enunțuri identificînd unele sunete, silabe și cuvinte.			
3. Exprimă interesul pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute.			
4. Formulează unele enunțuri proprii în diverse situații de comunicare.			
5. Transmite unele informații prin intermediul mesajelor simple.			
6. Participă cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare.			
7. Exprimă proprii idei referitoare la contexte familiare și identitatea proprie, manifestînd interes și încredere în sine.			
8. Citește unele cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mînă.			
9. Identifică mesajul unui scurt text care prezintă întîmplări, fenomene, evenimente familiare.			
10. Exprimă interesul pentru lectura unor texte simple, susținute de suport imagistic.			
11. Prezintă consecutiv, ghidat unele informații, unele relatări culese independent, după preferință.			
12. Deosebește ghidat un text în proză de unul în versuri.			
13. Recită poezii propuse și poezii alese la dorință.			
14. Reproduce fragmente din poveștile/textele ascultate.			
15. Scrie lizibil, cu înclinație uniformă litere de mînă.			
16. Utilizează conștient semne de punctuație(punctul, virgula, semnul întrebării, scrierea cu majusculă).			
17. Demonstrează înțelegerea sensului propozițiilor care exprimă o întrebare, o rugăminte, un sfat etc.			
18. Utilizează majuscula la începutul propoziției, la prenume și nume de persoane.			
19. Aplică procedee învățate de despărțire a cuvintelor în silabe.			

20. Redactează unele mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână.			
21. Exprimă unele idei și sentimente prin intermediul limbajelor convenționale și neconvenționale.			
<p style="text-align: center;">MATEMATICA</p> <p style="text-align: center;">La sfârșitul clasei I elevul va demonstra următoarele capacități:</p>	Rezultatul elevului		
	Independent	ghidat de învățător	cu mai mult sprijin
1. Identifică, citește, scrie, numere naturale 0-100.			
2. Compară, ordonează numere naturale 0-100.			
3. Recunoaște forme geometrice (cerc, triunghi, pătrat, cub) și poziții relative ale unor obiecte în modele date și în mediul înconjurător.			
4. Efectuează adunări și scăderi în centrul 0-10, fără trecere peste ordin.			
5. Efectuează adunări și scăderi în centrul 0-20, fără trecere peste ordin.			
6. Efectuează adunări și scăderi în centrul 0-100, fără trecere peste ordin.			
7. Utilizează elementele de limbaj matematic aferent conceptelor de număr natural, adunare, scădere.			
8. Aplică operații de adunare, scădere și proprietățile acestora pentru: compunerea și descompunerea numerelor; schimb de bani.			
9. Aplică operații de adunare, scădere și proprietățile acestora pentru: aflarea unor numere necunoscute în exerciții.			
10. Rezolvă probleme simple de adunare și scădere, explicînd în cuvinte proprii mersul rezolvării.			
11. Formulează probleme simple de adunare și scădere, pornind de la: imagine, enunț incomplet, schemă, numere, exercițiu.			

EDUCAȚIE MORAL-SPIRITUALĂ La sfârșitul clasei I elevul va demonstra următoarele capacități:	Rezultatul elevului		
	Independent	ghidat de învățător	cu mai mult sprijin
1. Determină calitățile/trăsăturile de caracter ale personajelor din povești.			
2. Recunoaște sărbători calendaristice și de familie.			
3. Argumentează atitudini de respect și mândrie față de sărbătorile familiale și naționale.			
EDUCAȚIE MUZICALĂ La sfârșitul clasei I elevul va demonstra următoarele capacități:	Rezultatul elevului		
	Independent	ghidat de învățător	cu mai mult sprijin
1. Identifică caracterul creației muzicale.			
2. Intonează expresiv melodii simple cu un diapazon limitat.			
3. Demonstrează elementele principale de cultură vocală: respirație, dicție, articulație, emisie a sunetului.			
4. Improvizează ritmic pe o temă propusă.			
5. Manifestă plăcere și interes pentru activitățile muzicale.			
EDUCAȚIA ARTISTICO - PLASTICĂ La sfârșitul clasei I elevul va demonstra următoarele capacități:	Rezultatul elevului		
	Independent	ghidat de învățător	cu mai mult sprijin
1. Utilizează în activitatea de desen diferite mijloace: creion, cretă, pastel, cărbune etc.			
2. Practică modelajul cu mijloace diferite: lut, plastilină, aluat, nisip etc.			
3. Identifică culori în natură, obiecte, opere de artă etc.			
4. Obține expresivități plastice în pictură prin intermediul vopselelor de apă: acuarelă, guașă, temperă.			
5. Creează diferite tipuri de linii cu materiale și instrumente variate.			
6. Manifestă bucuria propriei realizări și cea a colegilor săi.			

EDUCAȚIA FIZICĂ La sfârșitul clasei I elevul va demonstra următoarele capacități:	Rezultatul elevului		
	Independent	ghidat de învățător	cu mai mult sprijin
1. Explică importanța igienei personale și a gimnasticii matinale pentru sănătatea omului.			
2. Respectă reguli de securitate în cadrul lecțiilor de educație fizică.			
3. Aplică în diverse situații de joc activități motrice de coordonare, orientare în spațiu, echilibru.			
4. Manifestă ritmul de expresivitate în mișcări, capacitatea de a îmbina muzica cu mișcarea; deprinderi coregrafice elementare.			
5. Manifestă spirit de disciplină și tact în relații interpersonale.			

EDUCAȚIA TEHNOLOGICĂ La sfârșitul clasei I elevul va demonstra următoarele capacități:	Rezultatul elevului		
	Independent	ghidat de învățător	cu mai mult sprijin
1. Cunoaște și utilizează unele tehnici de lucru cu diverse materiale și ustensile.			
2. Proiectează, confecționează și evaluează unele produse simple.			
3. Cooperează în scopul realizării unui produs.			

Concluzii generale:

Recomandări și arii de dezvoltare:

Semnătura dirigintelui: _____

Semnătura părintelui: _____

L.Ș

Semnătura directorului

V.ETICA ȘI DEONTOLOGIA PROFESIONALĂ ÎN PROCESUL DE EVALUARE CRITERIALĂ PRIN DESCRIPTORI ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL PRIMAR

5.1. Exigențe etice și deontologice în procesul de evaluarea criterială prin descriptorii

Evaluarea efectuată de către cadrul didactic asupra rezultatelor elevilor constituie o activitate deosebit de complexă care exercită un impact profund la nivelul beneficiarilor atât din punct de vedere pedagogic, cât și din perspectiva psihologică și socio-morală.

Învățătorii și profesorii implicați în procesul de evaluare a elevilor claselor primare sunt obligați să respecte anumite norme specifice etice și de comportament, care vizează obligații și responsabilități profesionale și morale privind satisfacerea necesităților și intereselor copiilor, fără ca prin activitatea lor să le aducă prejudicii de natură fizică, psihică sau morală și fără să le lezeze demnitatea.

În acord cu deontologia profesională, principiul de bază al căreia este respectarea drepturilor și demnității oricărei persoane, cadrele didactice care realizează evaluarea în clasele primare se vor asigura de respectarea următoarelor reguli:

- respectarea personalității copilului și a valorilor acestuia, indiferent de naționalitate, etnie, religie, sex, abilități fizice sau intelectuale, statut socio-economic;
- respectarea părinților/reprezentanților legali ai copilului cu care colaborează în procesul evaluării;
- aplicarea practicilor prin care se respectă drepturile legale, civice, morale și prin care nu se aduc prejudicii demnității persoanei;
- oferirea informațiilor privind copilul, întemeiate pe o evaluare obiectivă, susținută științific și metodologic, precizând limitele afirmațiilor, concluziilor și recomandărilor lor;

e) centrarea evaluării pe principiul pozitiv al acesteia: "Evaluarea depistează și stimulează succesul elevilor, nu insuccesul acestora și nu-i pedepsește" ;

f) evaluarea nu trebuie să-i inhibe ori să-i demotiveze pe elevi, ci dimpotrivă, să-i încurajeze și să-i stimuleze în realizarea obiectivelor preconizate.

Specialiștii în atribuțiile cărora intră evaluarea elevului sunt obligați să manifeste un grad înalt de integritate morală și profesională în relațiile cu beneficiarii direcți și indirecti, cu colegii de serviciu, cu alți parteneri. În promovarea acestui principiu se vor respecta următoarele reguli:

a) neadmiterea distorsiunilor, omisiunilor și informațiilor false în activitatea de evaluare și interpretare a rezultatelor evaluării;

b) evitarea implicării persoanelor care pot prezenta un conflict de interese sau care pot reduce capacitatea de a fi obiectivi sau imparțiali;

c) abținerea de la exercitarea unor atribuții profesionale atunci când, din motive de ordin personal sau de alt ordin, poate fi afectată obiectivitatea sau eficiența acțiunii profesionale;

d) promovarea obiectivității și onestității în activitatea profesională și în relațiile cu beneficiarii, colegii și alți parteneri în domeniul de activitate profesională, inclusiv în evaluare;

e) predispunerea pozitivă, stimularea capacităților de inițiativă, autonomie și responsabilitate a beneficiarilor direcți și indirecti;

f) evitarea/excluderea poziției autoritare în activitatea de evaluare;

g) promovarea respectului reciproc, axarea relațiilor profesionale pe comunicare adecvată și constructivă.

În conformitate cu principiul responsabilității profesionale și sociale, specialiștii implicați în evaluarea elevilor claselor primare contribuie la asigurarea bunăstării beneficiarilor direcți și indirecti și sunt obligați să consolideze domeniul de activitate prin:

- a) exercitarea calificată și calitativă a atribuțiilor de funcție, onorarea integrală a angajamentelor stipulate în fișa postului;
- b) utilizarea celor mai adecvate tehnologii în domeniul de competență profesională, inclusiv în evaluare;
- c) preocuparea permanentă pentru formare profesională continuă, inclusiv în domeniul evaluării.

Specialiștii responsabili de evaluarea elevilor claselor primare se vor asigura de confidențialitatea informațiilor personale utilizate în procesul evaluării în conformitate cu legislația în vigoare.

Deontologia evaluării cere din partea cadrului didactic o responsabilitate maximă și o atitudine corectă și echidistantă în raport cu fiecare elev.

Cunoașterea factorilor de distorsiune în evaluare este o premisă importantă în înlăturarea lor.

Principali factori care generează subiectivitate în evaluare sunt:

- Factorul/efectul contrast - aprecierea unui elev în raport cu răspunsul sau prestația altui elev evaluat anterior;
- Factorul/efectul ordine - locul/ordinea lucrării sau a elevului în timpul evaluării poate influența pozitiv sau negativ acest proces; de regulă exigența descrește spre sfârșit;
- Efectul halo/efectul blînd - aprecierile generale (bune sau rele) despre o persoană sunt extinse și asupra prestației la o anumită disciplină de învățămînt;
- Factorul de anticipație/factorul Pigmalion - prestația sistematică a unui elev, succesele și insuccesele repetate ale acestuia influențează modalitatea de evaluare;
- Factorul ecuația personală/factorul de eroare individual constantă - din diferite motive unii evaluatori sunt fie foarte exigenți, fie foarte indulgenți;
- Eroarea de tendință centrală - evitarea calificativelor mici sau mari;
- Efectul de contaminare - influența calificativelor de la alte discipline;
- Efectul proiecției - utilizarea unor metode de evaluare folosite de foștii profesori (sau proiecția inversă: fostul elev mediocru devine un profesor exigent);
- Eroarea logică - atenție acordată amănuntelor sau detaliilor și nu esenței faptelor, obiectivelor;
- Alte situații care conduc la deformări ale evaluării: notarea invariabilă, indiferent de rezultat, afirmarea capriciilor de moment, stare psihică neconfortabilă, favoritismul, autoritarismul, dezinteresul evaluatorului, utilizarea notei/calificativului pentru intimidare sau pentru alte manifestări ale elevului decât cele referitoare la prestația sa, prejudecăți asupra gradului de dificultate (sau superioritate) al unei discipline etc.

Este important ca **fiecare manager școlar, cadru didactic, elev și părinte/reprezentant al elevului** să conștientizeze că evaluarea în orice circumstanțe (inclusiv în clasele primare) trebuie să fie la maximum **obiectivă**, deoarece evaluarea rezultatelor școlare furnizează datele necesare în vederea **adoptării celor mai bune decizii educaționale și situaționale**, apreciază măsura în care

rezultatele învățării sunt în concordanță cu obiectivele educaționale propuse, vizează totalitatea proceselor și a produselor care măsoară natura și nivelul performanțelor atinse de elevi.

Evaluăm succesul sau eșecul? Deci, evaluăm ca să fim pentru copil sau împotriva lui? În exprimarea cercetătorului francez Gérard De Vecchi⁹, evaluarea pro ar fi o demagogie, pentru că, subliniem noi ea nu oferă învățătorului arma cu care să se apere de elev. Evaluarea trebuie să fie transparentă, progresivă (treptată, graduală) și mai dinamică.

Consecința unei evaluări centrate pe eșec ar fi elevul depreciat, cu următorul profil: simte presiune evaluativă; are mereu un sentiment de dificultate; se deosebește prin nesiguranța sporită; este descurajat; nu are stimă de sine etc.

Evaluarea centrată pe succes prezintă un profil al elevului apreciat corect. De obicei, elevul proiectează propria activitate în baza criteriilor de evaluare cunoscute; este liber în acțiuni; învață cu ușurință; este încurajat și încrezător; se respectă și evaluează acțiunile proprii, rezultatele obținute, identifică cauzele succesului/eșecului și formulează noi scopuri pentru valorificarea și dezvoltarea potențialului propriu.

5.2. Cultura evaluativă a învățătorului

Este nevoie de o atitudine corectă pentru a transforma evaluarea într-o adevărată artă. Succesul descoperit în urma evaluării generează trăiri afective pozitive. Însă chiar și atunci când cineva ne amendează greșelile ori ne critică, ne avîntăm în învățare sau încercăm s-o reluăm altfel.

Cu toate acestea, formarea unei culturi evaluative este unul dintre obiectivele mai puțin vizate sau realizate ale școlii.

Cultura evaluativă nu este un act administrativ ce constă doar în a pune calificative. Accentul evaluării criteriale prin descriptori va cădea pe formularea judecăților de valoare privind învățarea.

Calificativul are valoare de premiu sau **pedeapsă**, aprobare sau dezaprobare. Adevăratul scop al evaluării constă în formularea descriptorilor în raport cu anumite criterii de evaluare raportate la un produs.

Contează foarte mult atitudinea învățătorilor față de evaluare. Un eșec ar fi **învățătorii** ce utilizează calificativul ca o armă pentru a controla disciplina.

Fazele construirii unei noi culturi evaluative constituie un proces complex, lent și trebuie introduse noi tendințe cu privire la practicile bune, atitudinile adecvate.

Trebuie distruse miturile, fricile, să se introducă noi modalități de lucru, să se utilizeze procedee, să învățăm din greșelile anterioare.

Este necesar ca elevii să afle care este adevăratul sens al evaluării.

Drepturile și obligațiile subiecților evaluării

Parteneriatul caracterizează relația dintre cadre didactice, elevi și reprezentanții legali ai acestora. Pentru asigurarea unui succes în evaluarea criterială prin descriptori este necesar de a stabili un parteneriat echidistant.

Drepturile și obligațiile elevilor

Elevii au dreptul:

- să participe la elaborarea criteriilor pentru evaluarea capacităților/activității lor;
- să fie evaluat de către cadrul didactic;

⁹De VECCHI, G. (2011). *Evaluer sans dévaluer et évaluer les compétences*. Paris: Hachette Education

- la autoevaluarea și autoaprecierea propriilor succese și dificultăți;
- să –i fie apreciată creativitatea și inițiativa manifestată în toate domeniile vieții școlare;
- la greșeli, precum și crearea condițiilor pentru lichidarea acestora;
- de a alege, în mod independent, nivelul de dificultate a sarcinilor evaluate.

Elevii sunt obligați:

- să exploreze modalități/strategii de formare și autoformare, precum și pentru monitorizarea propriei evaluări;
- să manifeste independență în monitorizarea și evaluarea activităților de formare;
- să folosească caietele de lucru, caiete de teste pentru a face dovada activităților de evaluare și de control.

Drepturile și obligațiile cadrelor didactice:

Învățătorul/profesorul are dreptul:

- să emită propriile judecăți de valoare cu privire la activitatea elevilor;
- să aleagă singur strategiile de lucru cu elevii, în vederea asigurării unui succes scontat;
- să primească de la administrația școlii ajutorul metodologic necesar pentru o evaluare corectă prin descriptorii.

Învățătorul/profesorul este obligat:

- să respecte principiile de bază ale concepției evaluării criteriale prin descriptorii;
- să respecte codul etic și deontologic în evaluarea performanțelor elevilor;
- să formeze la elevi capacități de autoevaluare și autoformare;
- să evalueze nu doar cunoștințe, abilitățile și deprinderi la disciplinele de studiu, dar, de asemenea, nivelul de dezvoltare al elevilor și gradul de manifestare a creativității și inițiativei;
- să înregistreze/noteze dinamica formării și dezvoltării elevului raportat la potențialul său și la propriile realizări;
- să informeze părinții despre rezultatele elevilor în timp util, pentru a evita apariția dificultăților de învățare.

Drepturile și obligațiile reprezentanților legali ai elevilor

Reprezentanții legali ai elevilor au dreptul:

- să cunoască principiile și metodele de evaluare a rezultatelor activității educaționale a elevilor;
- să obțină informații exacte, veridice cu privire la succesele și realizările copiilor lor;
- să beneficieze de consiliere individuală pentru a depăși problemele și dificultățile cu care se confruntă copiii în procesul de învățare.

Reprezentanții legali ai elevilor sunt obligați:

- să manifeste tact și toleranță față de copil și față de cadrele didactice;
- să informeze învățătorul/profesorul despre problemele de învățare sau dificultățile cu care se confruntă copilul și care se manifestă înafara școlii;
- să participe la ședințele cu părinții.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Documente normative:

1. Codul Educației al Republicii Moldova. Chișinău 2014, nr.152 din 17.07.2014, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.319 – 324, art.nr.624 din 23.11.2014
2. Curriculum școlar, Clasele I-IV, Chișinău, 2010, 192p.
3. Standarde de eficiență a învățării. Chișinău: Lumina, 2012.
4. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta primară de învățământ. Chișinău: Lyceum, 2011.
5. Concepția Evaluării rezultatelor școlare. Pîslaru VI, Achiri I., coord., IȘE: Chișinău, 2006.
6. Metodologia de organizare și desfășurare a evaluării finale din învățământul primar, 2013.
7. Pogolșa L., Bucun N. (coord.). Chicu V., et. al. Referențialul de evaluare a competențelor specifice formate elevilor prin disciplinele de studiu. Chișinău: IȘE, 2014, 600 p.

Referințe științifice și metodice:

1. Agafian R., Gatman D. Evaluarea rezultatelor școlare. Ghid metodologic. Chișinău: Lyceum, 2014, 264 p.
2. Cartaleanu T., Goraș-Postică V., Handrabura L. *Depășirea dificultăților de lectură și scriere, Ghid pentru învățători și părinți*, Chișinău, Centrul Educațional *Pro Didactica*, 2007.
3. Cadre de référence: L'Évaluation des apprentissages au secondaire Gouvernement du Québec Ministère de l'Éducation, 2003. 124p
4. Ciocănel C. Perspective ale calității în teoria și practica evaluativă școlară. În: Priorități actuale în procesul educațional. Tezele conf. științifice internaționale. Chișinău: USM, 2010, p. 274-284.
5. Colin A., Zerbato-Poudou M-T. Apprendre à écrire de la PS à la GS: Maternelle. Paris, Retz, 2007. <http://maternelles.net/ABCriture/demarche/lettres.htm>
6. Cristea S. Dicționar de pedagogie. Chișinău - București: Litera – Litera internațional, 2000.
7. Darling-Hammond L., Ancess J., Falk B. Authentic Assessment in Action. Studies of School sand Students at Work, Teachers College Press, Columbia University, 1995.
8. Deschenes J. Vers un modele de la production de textes, în J. Y. Boyer, J. P. Dionne și P. Raymond (ed.), La production de texte, Versta» d'enseignement de l'écriture, Montreal, Les Editions Logiques, 1995, pp. 109-113.
9. Flueraș V. Gîndirea laterală și scrisul creativ. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2008. 183 p.
10. Germain C. et R.-E. Lapointe, L'évaluation de la communication écrite au primaire. 2 volumes. Trois-Rivieres : Editions du reseau U, et Montreal : Universite de Montreal, 1985.
11. Ghicov A. Pedagogia aplicativă a performanței. Chișinău: PONTOS, 2012. 208 p.
12. Hadîrcă M., Raileanu A. (coord) ș. a., Proiectarea și realizarea evaluării autentice. Cadru conceptual și metodologic. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2010, 134 p.
13. Lussier D. &Turner, C. Le Point sur l'évaluation en didactique des langues. Montreal: Centre Educatif et Culturel, 1995.
14. Manolescu M. (coord) Evaluare în învățământul primar. Aplicații - matematică. București: Editura Fundației Culturale D. Bolintineanu, 2002.
15. Marin M. Evaluare în învățământul primar. Competența de scriere. Ghid metodologic. Chișinău: Învățătorul Modern, 2010, 119p.

16. Marin M. Didactici interactive în învățămîntul primar. Suport de curs. Chișinău: Învățătorul Modern, 2014, 228p.
17. Meyer G. De ce și cum evaluăm. (traducere). Iași: Polirom, 2000, 192 p.
18. Minder M. Didactica funcțională. Obiective, strategii, evaluare. (traducere) Chișinău: Cartier Educațional, 2003, 412p.
19. Potolea D., Manolescu M. Teoria și practica evaluării educaționale. București, 2005.
20. Radu I.T. Evaluarea în procesul didactic, EDP, 2000
21. Santiago P., Donaldson G., H. J. Shewbridge Claire. OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education, 2011, 188p.
22. Societe GRICS. Evaluation de la competence en ecriture. Montreal: GRICS [Societe de gestion du reseau d'instruments pour les commissions scolaires]. 1995.
23. Stoica A. (coord.) Evaluarea în învățămîntul primar – descriptori de performanță, SNEE, București, 1998.
24. Stoica A. Reforma evaluării în învățămînt, Ed. Sigma, 2000.
25. Stoica A. Evaluarea progresului școlar - de la teorie la practică. Editura Humanitas Educațional, București, 2007.
26. Stratan V. Evaluarea competențelor în învățămîntul primar. În: Optimizarea învățămîntului în contextul societății bazate pe cunoaștere. Materiale ale conferinței științifice internaționale. 2 -3 noiembrie 2012. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2012.
27. Temple Ch., Steele J. L., Meredith K. S., Aplicarea tehnicilor de dezvoltare a gândirii critice, Ghidul IV, Centrul Educațional PRO DIDACTICA, Chișinău, 2003.
28. Temple Ch., Steele J. L., Meredith K. S., Inițiere în metodologia Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice, Centrul Educațional PRO DIDACTICA, Chișinău, 2001.
29. Temple Ch., Steele J. L., Meredith K. S., Strategii de dezvoltare a gândirii critice, Ghidul II, Centrul Educațional PRO DIDACTICA, Chișinău, 2002.
30. (de) Vecchi G. Evaluer sans dévaluer et évaluer les compétences. Paris: Hachette Education, 2011.
31. Talbot L. L'évaluation formative. Comment évaluer pour remédier aux difficultés d'apprentissage. Paris, 2009.

Cuprins

ARGUMENT.....	2
I. EVALUAREA ÎN EDUCAȚIE: ASPECTE LEGISLATIVE ȘI NORMATIVE	
1.1. Prevederile Codului Educației al Republicii Moldova privind evaluarea rezultatelor școlare	4
1.2. Curriculumul școlar și proiectarea evaluării rezultatelor școlare.....	4
II. EVALUAREA CRITERIALĂ PRIN DESCRIPTORI: CADRU CONCEPTUAL	
2.1. Conceptul de <i>evaluare criterială prin descriptori</i>	7
2.2. Principiile și obiectivele evaluării criteriale prin descriptori.....	8
2.3. Caracteristicile evaluării criteriale prin descriptori.....	11
2.4. Etapele procesului de evaluare criterială prin descriptori.....	12
2.5. Funcțiile evaluării criteriale prin descriptori.....	15
2.6. Tipuri de evaluare abordate în evaluări criteriale prin descriptori.....	16
2.7. Criterii de succes.....	16
III. ORGANIZAREA PROCESULUI DE EVALUARE CRITERIALĂ PRIN DESCRIPTORI ÎN CLASA I. REFERENȚIALE POSIBILE	
3.1. Limba și literatura română.....	19
3.2. Matematica.....	20
3.3. Educație moral-spirituală.....	22
3.4. Educație muzicală.....	23
3.5. Educația tehnologică.....	24
3.6. Educația artistico-plastică.....	25
3.7. Educația fizică.....	27
3.8. Limba și literatura română pentru minoritățile naționale.....	28
IV. PRACTICI PENTRU EVALUAREA CRITERIALĂ PRIN DESCRIPTORI ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL PRIMAR	
4.1. Practici de evaluare la clasă: metode și tehnici de evaluare.....	31
4.2. Instrumente de evaluare criterială prin descriptori.....	35
4.3. Instrumente de comunicare socială (părinții, familia, reprezentanții legali ai copilului) a rezultatelor evaluării	68
4.4. Procesarea și interpretarea datelor evaluării: tabelul de performanță.....	71
V. ETICA ȘI DEONTOLOGIA PROFESIONALĂ ÎN PROCESUL DE EVALUARE CRITERIALĂ PE DESCRIPTORI ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL PRIMAR	
5.1. Exigențe etice și deontologice în procesul de evaluare criterială prin descriptori.....	78
5.2. Cultura evaluativă a învățătorului.....	80
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	82

Foto copertă: Angela CUTASEVICI, învățătoare, grad didactic superior, director adjunct,
Liceul Teoretic Gh. Asachi, mun. Chișinău

**Coord. șt. Pogolșa L., Marin M. Evaluare criterială prin descriptori în învățămîntul
primar. Ghid metodologic. Clasa 1.**

Ch. : Institutul de Științe ale Educației, 2015.

– 86p.
